

Национални научни скуп
с меѓународним учешћем
National Conference
with International Participation

Музиколошки институт САНУ
23–24. новембар 2023
Institute of Musicology SASA
23–24 November 2023

ИСКОШЕНИ УГАО ДРАГУТИНА ГОСТУШКОГ | DRAGUTIN GOSTUŠKI'S OBLIQUE ANGLE

ИСКОШЕНИ УГАО ДРАГУТИНА ГОСТУШКОГ
Књижица апстраката

Book of Abstracts
DRAGUTIN GOSTUŠKI'S OBLIQUE ANGLE

Искошени ујао Драгутина Гостушког
Национални научни скуп с међународним учешћем
КЊИЖИЦА АПСТРАКАТА

Dragutin Gostuški's Oblique Angle
National Conference with International Participation
BOOK OF ABSTRACTS

Научни скуп су финансијски подржали Министарство науке,
технолошког развоја и иновација Републике Србије и Фонд за науку
Републике Србије (пројекат *Applied Musicology and Ethnomusicology:
Making a Difference in a Contemporary Society*, бр. 7750287).

The Conference has been supported by the Ministry of Science, Technological
Development and Inovations of the Republic of Serbia, and the Science Fund
of the Republic of Serbia (project *Applied Musicology and Ethnomusicology:
Making a Difference in a Contemporary Society*, No. 7750287).

Министарство науке,
технолошког развоја и иновација
Републике Србије

Фонд за науку
Републике Србије

ИСКОШЕНИ УГАО ДРАГУТИНА ГОСТУШКОГ

Национални научни скуп с међународним учешћем

Музиколошки институт САНУ
23–24. новембар 2023, Београд

КЊИЖИЦА АПСТРАКАТА

Уреднице

др Катарина Томашевић
др Бојана Радовановић
др Вања Грбовић

Музиколошки институт САНУ
Београд, 2023.

DRAGUTIN GOSTUŠKI'S OBLIQUE ANGLE

National Conference with International Participation

Institute of Musicology SASA
23–24 November 2023, Belgrade

BOOK OF ABSTRACTS

Editors

Dr. Katarina Tomašević
Dr. Bojana Radovanović
Dr. Vanja Grbović

Institute of Musicology SASA
Belgrade, 2023

Зашто *искошени ујао* Драгутина Гостушког?

ПРЕДТАКТ

Многобројни су разлози због којих смо се определили да научни скуп, посвећен Драгутину Гостушком (1923–1998), о стогодишњици рођења, у свом наслову истакне управо синтагму *искошени ујао*.

Композитор и историчар уметности по образовању, естетичар, музиколог и критичар по вокацији, Драгутин Гостушки је у свом времену, али и све до данас, остао познат по свом неконвенционалном мишљењу и погледима, како на питања која се тичу саме уметности, тако и општих духовних кретања његовог доба. Живо присутан на многобројним пољима своје разгранате делатности, издвојио се као једна од најмаркантнијих фигура интелектуалне елите свог доба. Поборник класичних вредности и највиших естетских домета европске културе, резервисан према авангардним тенденцијама у уметности минулог века, знатижељан да, пратећи актуелна открића у природним наукама активно учествује у „предвиђању будућности” уметности и света, Драгутин Гостушки утиснуо је дубок и трајан, али, истовремено – и издвојен и усамљен печат у време у коме је деловао. Његова бритка, често и полемички интонирана мисао, неретко је била у отклону, *искошена* од доминантних тежњи епохе, оставши и надаље недовољно позната, проучена и вреднована, на периферији од централних токова и интересовања савремене културне историје.

Скуп посвећен Драгутину Гостушком, по први пут ће довести у фокус научне пажње поједине аспекте, домете и доприносе ауторовог стваралачког рада: као композитора, музиколога, историчара музике, естетичара, теоретичара, као музичког критичара и активног сарадника медија.

Уверени смо да ће радови представљени на Скупу донети сасвим свеже погледе како на области делатности Гостушког које су до сада остале у потпуности непроучене и данас такоређи потпуно заборављене, тако и на оне, које су већ доживеле извесну рецепцију и стекле, макар и незванично и прећутно – веома истакнуто место у националној историји наука о уметностима. Један од циљева Скупа јесте да се испита и актуелност естетичких погледа Гостушког у контексту европских и светских токова. Посебно је значајно истаћи да је организација Скупа допринела томе да се и најмлађа генерација истраживача ближе упозна са стваралачком лабораторијом Гостушког – најактивнијом и с најплоднијим резултатима пре више од пола века.

У очекивању да ће Скуп привући и пажњу шире културне јавности, свим учесницима срдечно захваљујемо на одзиву и доприносима, очекујући и од гостију да својим учешћем дају допринос својим, надамо се, динамичним и занимљивим дискусијама.

У име Програмског и Организационог одбора Скупа,
Др Катарина Томашевић и
Др Бојана Радовановић

У Београду, почетком новембра 2023.

Why Dragutin Gostuški's *Oblique Angle*?

BIENVENUE

There are many reasons why we decided that the phrase *oblique angle* should be found in the title of the scientific conference, dedicated to Dragutin Gostuški (1923–1998), on the centenary of his birth.

Composer and art historian by education, esthetician, theoretician and critic by vocation, in his time, and even to this day, Dragutin Gostuški was known for his unconventional opinions and views, both on issues concerning the art itself, and on general spiritual movements of his time. Vividly present in many domains of his multifarious activity, he stood out as one of the most striking figures of the intellectual elite of his time. A supporter of classical values and the highest aesthetic achievements of the European culture, incredulous towards the avant-garde tendencies in the 20th-century art and eager to actively participate in “predicting the future” of art and the world itself following several important discoveries in the natural sciences, Dragutin Gostuški left a deep and lasting mark, but at the same time, his imprint remained secluded and solitary. His sharp, often polemically formulated thought often drifted away from the dominant tendencies of his time, to this day remaining insufficiently known, studied and valued, on the periphery of the central trends and interests of contemporary cultural history.

The Conference dedicated to Dragutin Gostuški will, for the first time, bring into the focus of scholarly attention certain aspects, scopes, and contributions of his creative work as a composer, musicologist, music historian, esthetician, theoretician, as well as a music critic and an active collaborator of the electronic media.

We are convinced that the papers presented at the Conference will bring fresh views both to the areas of Gostuški's activity that have remained unstudied and today almost completely forgotten, as well as to those that have already received a certain level of reception and

acquired, even if unofficially and silently – a very prominent place in the national art history. One of the objectives of the Conference is to examine the relevance of Gostuški's aesthetic views in the context of European and world trends. It is particularly important to point out that the organization of the Conference contributed to the fact that even the youngest generation of researchers became more familiar with the creative laboratory of Gostuški – whose most intensive and fruitful activity happened more than half a century ago.

Hoping that the Conference will attract the attention of the wider public, we sincerely thank all participants for their response and contributions, expecting the guests to contribute to, hopefully, dynamic and interesting discussions.

On behalf of the Program and Organizing Committees,
Dr. Katarina Tomašević and
Dr. Bojana Radovanović

In Belgrade, early November 2023.

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Академик Светислав Божић, Одељење уметности САНУ

Академик Иван Јевтић, Одељење уметности САНУ

Академик Александар Костић, Одељење друштвених наука
САНУ, Управник Аудиовизуелног архива и центра за
дигитализацију САНУ

Дописни члан Одељења уметности САНУ др Јелена Јовановић,
научни саветник, Музиколошки институт САНУ

Др Катарина Томашевић, научни саветник, директор
Музиколошког института САНУ – Председник
Програмског одбора

Др Весна Пено, научни саветник, Музиколошки институт САНУ

Др Ивана Медић, научни саветник, Музиколошки институт
САНУ

Др Биљана Милановић, виши научни сарадник, Музиколошки
институт САНУ

Др Александар Васић, виши научни сарадник, Музиколошки
институт САНУ

Др Бојана Радовановић, научни сарадник, Музиколошки
институт САНУ

Др Ана Стефановић, редовни професор, Факултет музичке
уметности, Универзитет уметности у Београду

Др Јелена Јанковић Бегуш, научни сарадник, ЦЕБЕФ

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Др Бојана Радовановић, научни сарадник, Музиколошки
институт САНУ – Председник Организационог одбора

Др Вања Грбовић, научни сарадник, Музиколошки институт
САНУ

Др Милош Маринковић, научни сарадник, Музиколошки
институт САНУ

Др Милош Браловић, научни сарадник, Музиколошки институт
САНУ

Мср Моника Новаковић, истраживач-сарадник, Музиколошки
институт САНУ

Мср Стефан Савић, истраживач-приправник, Музиколошки
институт САНУ

Мср Ана Николић, докторанд и стипендиста, Универзитет
уметности у Београду и Музиколошки институт САНУ

Марија Хаук, Музиколошки институт САНУ

PROGRAM COMMITTEE

Academician Svetislav Božić, Full Member, Department of Arts
SASA

Academician Ivan Jevtić, Full Member, Secretary of the Department
of Arts SASA

Academician Aleksandar Kostić, Full Member, Department of Social
Sciences SASA, Director of the SASA Audiovisual Archives
and Digitalization Center

Corresponding Member of the Department of Arts SASA Dr. Jelena
Jovanović, Principal Research Fellow, Institute of Musicology
SASA

Dr. Katarina Tomašević, Principal Research Fellow, Institute of
Musicology SASA – President of the Program Committee

Dr. Vesna Peno, Principal Research Fellow, Institute of Musicology
SASA

Dr. Ivana Medić, Principal Research Fellow, Institute of Musicology
SASA

Dr. Biljana Milanović, Senior Research Associate, Institute of
Musicology SASA

Dr. Aleksandar Vasić, Senior Research Associate, Institute of
Musicology SASA

Dr. Bojana Radovanović, Research Associate, Institute of Musicology
SASA

Dr. Ana Stefanović, Full Professor, Faculty of Music, University of
Arts in Belgrade

Dr. Jelena Janković Beguš, Research Associate, CEBEF

ORGANIZING COMMITTEE

Dr. Bojana Radovanović, Research Associate, Institute of Musicology
SASA – President of the Organizing Committee

Dr. Vanja Grbović, Research Associate, Institute of Musicology SASA

Dr. Miloš Marinković, Research Associate, Institute of Musicology
SASA

Dr. Miloš Bralović, Research Associate, Institute of Musicology SASA

MA Monika Novaković, Research Assistant, Institute of Musicology
SASA

MA Stefan Savić, Junior Research Assistant, Institute of Musicology
SASA

MA Ana Nikolić, PhD candidate and bursar, University of Arts in
Belgrade and Institute of Musicology SASA

Marija Hauk, Institute of Musicology SASA

ПРОГРАМ СКУПА

**Научни скуп *Искошени ујао Драгутина Гостушког*
23–24. новембар 2023.**

Сала Аудиовизуелног архива и центра за дигитализацију
САНУ,
Београд, Кнеза Михаила 36, I спрат

Програм скупа

Четвртак, 23. новембар 2023.

10:00–10:30 **Регистрација**

10:30–11:00 **Поздравне речи**

Академик Светислав Божић, Одељење уметности САНУ
Академик Александар Костић, Одељење друштвених
наука САНУ

11:00–12:00 **Пленарно предавање**

Др Катарина Томашевић, Музиколошки институт САНУ
*Скица за јорџреј. Драѓуџин Гостушки између наде и
уђојије*

12:00–12:30 **Пауза за кафу**

12:30–14:00 Сесија 1: *Гостушки и сџил*

(председава др Катарина Томашевић)

12:30–13:00 **Др Ана Стефановић**, Факултет музичке
уметности, Универзитет уметности у Београду

*Музика–језик–јоезија–сџил у размајрањима Драѓуђина
Гостушкој*

13:00–13:30 **Др Весна Пено**, Музиколошки институт САНУ

Историјско-естетичка лабораторија Драгутина Гостушког

13:30–14:00 **Др Тијана Поповић Млађеновић**, Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду
Оглед о имобилизацији времена и увеличавању његова из историјско-естетичке визуре Драгутина Гостушког
„Концентраи форме” и/или „време у њему” – Пет комада за оркестар оп. 10 Антона фон Веберна; „Парадокси његова и времена” – Други свет П Маурица Корнелиса Ешера

14:00–15:00 Коктел

15:00–16:00 **Сесија 2: Естетичке њерспективе Драгутина Гостушког**

(председава др Ивана Медић)

15:00–15:30 **Др Срђан Тепарић**, Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду
О проблематизацији и њумачењу феномена њијила у њијудији Време уметности Драгутина Гостушког

15:30–16:00 **Др Немања Совтић**, Универзитет у Новом Саду, Академија уметности
Да ли је њијилска њјоха историјско време уметности?
– мисао Драгутина Гостушког у светлу једног од њијног њјојма

16:00–16:30 Пауза за кафу

16:30–17:30 Сесија 3: Композиторска делатност
Драгутина Гостушкој
(председава др Јелена Јанковић Бегуш)

16:30–17:00 **Др Милош Маринковић**, Музиколошки институт САНУ
Балет Реми Драгутина Гостушкој – од награде Хрватској народној казалишња до премијере на Музичком бијеналу Зајреб

17:00–17:30 **Др Милош Браловић**, Музиколошки институт САНУ
Неокласицизам Драгутина Гостушкој – Concerto accelerato (1961) за виолину и оркестар и концертантна музика у Србији после Другој светској рата

18:00 Свечани концерт поводом јубилеја Драгутина Гостушког и Петра Коњовића
Галерија САНУ
Београд, Кнеза Михаила 35

Петак, 24. 11. 2023.

10:00–11:30 Сесија 4: Време уметности – композијорска и теоријска перспектива

(председава др Ана Стефановић)

10:00–10:30 **Др Аница Сабо**, Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду

Поимање феномена симетрије у музичком делу (моући аспекти аналитичке примене)

10:30–11:00 **Др ум. Драган Латинчић**, Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду

Опеди о ритму кроз метод пројекције сектора хармоника

11:00–11:30 **Др Јелена Јанковић Бегуш**, ЦЕБЕФ

Улога теоријског ојуса Драгутина Гостушког на композијорску праксу Властимира Трајковића

11:30–12:00 Пауза за кафу

12:00–13:00 Сесија 5: Трајом историје српске музике.

Гостушки на ТВ екрану

(председава др Бојана Радовановић)

12:00–12:30 **Др Соња Маринковић**, Факултет музичке уметности, Универзитет уметности у Београду

Историја српске музике у искошеном опледу Драгутина Гостушког: Оригиналност и значај ауторовој тумачења кључних историографских питања српске музичке прошлости

12:30–13:00 **Др Биљана Милановић**, Музиколошки институт САНУ
Серија Рађање српске музичке културе: ѿтелевизијска исѿорија музике Драјујина Госѿушкој

13:00–13:30 **Др Снежана Николајевић**, ФИЛУМ,
Универзитет у Крагујевцу
Телевизијски нарајив Драјујина Госѿушкој

13:30–14:30 Коктел

14:30–16:00 Сесија 6: Госѿушки и музиколошка (инѿер)дисѿиплинарносѿ
(председава др Александар Васић)

14:30–15:00 **Др Бојана Радовановић**, Музиколошки институт САНУ
Пуј до Времена уметности: црѿице из радне библиоѿрафије Драјујина Госѿушкој

15:00–15:30 **Др Срђан Атанасовски**, Музиколошки институт САНУ
Криза музиколоѿије и Драјујин Госѿушки

15:30–16:00 **Др Марија Думнић Вилотијевић**, др **Милош Браловић** и мср **Стефан Савић**, Музиколошки институт САНУ
Снимци серије ѿредавања и дисѿусија „Разѿовори” у Музиколошком инсѿиѿујуу САНУ

16:00–16:30 Пауза за кафу

16:30–18:30 Сесија 7: Критика савремене светске музике и визије будућности

(председава др Биљана Милановић)

16:30–17:00 **Др Александар Васић**, Музиколошки институт САНУ

Драјуџин Гостушки као музички критичар и есејиста. Књижа Уметност у недостатку доказа

17:00–17:30 **Мср Христина Медић**, Београд

Етика и естетика музичке критике из визуре Драјуџина Гостушког

17:30–18:00 **Laura Emmerly, PhD**, Emory University (Atlanta, USA)

Dragutin Gostuški's Theories of Time and Space Within the Historical and Cultural Context of American Modernist Aesthetics

18:00–18:30 **Др Ивана Медић**, Музиколошки институт САНУ

Четврта димензија музике (или: шта би Драјуџин Гостушки мислио о квантној музици)

18:30–19:00 **Завршна дискусија**

САЖЕЦИ И БИОГРАФИЈЕ

Пленарно предавање

др Катарина Томашевић

Научни саветник

Музиколошки институт САНУ

Скица за портрет.

Драгутин Гостушки између наде и утопије

Сто година од рођења др Драгутина Гостушког (1923), четврт века од његовог одласка из животног плана (1998) и пет деценија од објављивања његовог најзначајнијег дела – капиталне студије из области компаративне естетике и теорије ритма – *Време уметности* (1968), били су непосредни подстицај да се комплексно, разгранато и плодно стваралаштво и укупна делатност овог несвакидашњег, и једног од најпровокативнијег мислилаца његовог доба, поставе у жижу пажње научне и културне јавности.

Научни скуп под називом *Искошени ујао Драгутина Гостушког* прилика је да се из нове перспективе сагледају домети његових доприноса у области музикологије, компаративне естетике, теорије ритма и историје уметности, и, посебно – националне историје музике, да се укаже на сегмент и одлике његовог, до сада сасвим недовољно проученог композиторског опуса, да се истакну особености његовог обимног и континуираног ангажовања у културној јавности – на пољу критике и у медијима, као и да се, макар за овај, савремени тренутак, одреди његово место у контексту меандрираних токова југословенске и српске културне историје на мапи актуелних европских и светских тенденција у другој половини 20. века.

Положена са намером да дају оквир свим предстојећим разматрањима учесника Скупа, тематска тежишта овог уводног предавања осветлиће, у најкраћим цртама, неколико кључних, могуће је – и не сасвим довољно познатих података из личне и професионалне биографије Драгутина Гостушког. Отуд у самом наслову стоји: *Скица за њорџреџи*.

Покушаји одговора на питање: „Зашто Гостушки *између наде и уџоџије*“?, наћи ће се у другом делу нашег излагања. Уверен да је био сведок „века кризе вредности и лажног прогреса“, идући, такође, доследно – према речима Предрага Палавестре – „мимо литије осредњости“, осетљив да благовремено препозна већ прве симптоме претећег „популизма“ у друштву и његовог потенцијално погубног ефекта на перспективу цивилизацијских, посебно – европских вредности, сав капитал своје ерудиције, естетичких уверења и моралних ставова, Гостушки је нештедимице уложио и прокламовао у сопственом, неприкосновеном и непоткупљивом виђењу стварности и сугестивном предвиђању будућности. Одвијајући се на деликатном размеђу *џесимизма, објекџивносџи* и *наде*, стваралачка мисао Драгутина Гостушког – смела и неконвенционална када је о научном дискурсу реч, а неретко, у јавним медијима изложена – суморна, убојита и цинична, ишла је за визијом једног бољег, паметнијег, смисленијег света и човека у њему.

„Нема трајних истина“ – записао је Гостушки у завршници Предговора *Времена уметносџи*. „[...] Има само најбољих истина за дати историјски тренутак. Њих ћемо препознати по степену употребљивости, по њиховој плодности, по способности да инспиришу у правцу корисних и племенитих акција. Све што могу очекивати од овог рада у који сам уложио максимум своје енергије и истраживачке савести, то је да бар делимично испуни захтеве једног таквог програма“.

Јесу ли наде и очекивања Драгутина Гостушког нашле потврду у непосредној прошлости и јесу ли обистињене у данашњем времену? Да ли се назире материјализација његових, на темељитом прочитању прошлости заснованих предвиђања (ондашње) будућности, а сада већ и непосредне прошлости чији смо савременици? Јесу ли се обистиниле његове сугестије

да би музикологија требало да буде „кровна“ наука, модел научне интердисциплинарности? Да ли је савремена наука о музичкој семиотици уважила аргументе Гостушког када је реч о односу *семиотики језика-семиотики музике*? Да ли су се, и у којој мери обистиниле његове „историјске прогнозе о повратку Класицизма, рађању „нове Ренесансе“? И, ако јесу, када су оне и у ком облику биле наговештене, а када су, како и у којим дисциплинама/медију остварене!?

Све су то питања која ће у закључку овог излагања тек представљати увод у понеке од предстојећих реферата и, очекујемо – динамичних дискусија, који ће пуну пажњу посветити споменутим темама.

„Да ли су“, међутим, „визије Гостушког, из перспективе нашег времена, биле *утопија*?“ – питање је на које, верујем, ни у скорој будућности нећемо добити мериторан одговор. На хоризонту нешто удаљеније пројекције будућности, могуће је да ће сведоке и учеснике тога времена оно дочекати спремним. Због њих ово питање данас и постављамо.

Катарина Томашевић, музиколог, научни саветник, дипломирала је, магистрирала и докторирала на Факултету музичке уметности у Београду. Од 1986. године запослена је у Музиколошком институту САНУ, где од 2017. обавља и дужност директора. Њена истраживања у пољу музикологије обухватају широк спектар тема, у распону од музике у позоришним формама 18. века (*Време њромена. Музика и српски њеаишар барокној доба*), преко компаративног прочавања уметничких токова и теоријско-естетичких погледа на феномене традиције и модерности у српској музици између два светска рата (*Српска музика на раскршћу Исџока и Зайада. О дијалоју њтрадиционалној и модерној...*), до аналитичких погледа на стваралачке поетике и стилске одлике опуса истакнутих композитора новијег доба (Станојла Рајичића, Дејана Деспића, Душана Радића, Властимира Трајковића и др). У пољу интересовања за развој теоријске и естетичке мисли о музици, настали су њени прилози о написима Драгутина Гостушког и Владана Радовановића. Настојећи да остварења и домете

националне историје музике увек сагледава у ширем, европском и глобалном контексту, својим радовима (око 90 текстова) дала је доприносе афирмацији српске музике и музикологије и на међународној сцени. Поред учешћа на конференцијама у земљи и иностранству (САД, Словенија, Мађарска, Аустрија, Белгија, Чешка република, Швајцарска, Италија), била је и сарадник на неколико међународних пројеката (*Serbian and Greek Art Music. Basic Research for the Comparative Study*, *Чешко-српске везе у уметничкој и традиционалној музици*, *Exploring the Tracks of Balkan Culture: Serbian–Turkish Connections in Music and Dance. TRackeRS*). Посебно је била ангажована у организацији више запажених међународних и националних научних скупова при Институту, као уредник и редактор тематских монографија (*Beyond the East–West Divide...*, /ко-уредник И. Медић/; *Davorin Jenko (1835–1914). Prilozi za kulturu sećanja; Бела Бартиок и српска музика...*/ко-уредник Јелена Јовановић/; *Д. Гостушки, Рађање српске музичке културе*), као и водећих часописа који излазе у земљи (Главни и одговорни уредник часописа *Музикологија*, 2006–2010; Уредник за музику и Главни и одговорни уредник *Зборника Матице српске за сценске уметности и музику*, 2013–2022). Један од иницијатора пројеката дигитализације фонда музикалија Института, учествује и на научним пројектима Матице српске (*Музика и театар: модалитети сајостојања у националној пракси модерној доба*, руководилац, од 2012).

Plenary Talk

Dr. Katarina Tomašević
Principal Research Fellow
Institute of Musicology SASA

A Sketch for a Portrait. **Dragutin Gostuški between Hope and Utopia**

The centenary of Dr Dragutin Gostuški's birth (in 1923), a quarter of a century since his departure from this world (1998) and five decades since the publication of his most significant work – a landmark study in the field of comparative aesthetics and theory of rhythm – *Time of Art* (1968) served as immediate incentives to place the complex, florid and fruitful creativity and overall activity of this extraordinary thinker, one of the most provocative of his time, in the focus of the scientific and cultural public.

The scientific conference *Dragutin Gostuški's Oblique Angle* is an opportunity to observe from a new perspective the scope of his contributions in the fields of musicology, comparative aesthetics, theory of rhythm and art history, and, especially – national history of music, to point out the features of his hitherto insufficiently studied compositional output, to emphasize the peculiarities of his extensive and continuous involvement in the public sphere – in the field of art criticism and in the mass media, as well as to determine, at least for this contemporary moment, his place in the context of the meandering currents of Yugoslav and Serbian culture of history on the map of European and global tendencies in the second half of the 20th century.

Intended to provide a framework for all the upcoming deliberations of the participants of the conference, the thematic focal points of this

introductory lecture will illuminate, in the briefest terms, several possibly crucial – although not quite enough known details from the personal and professional biography of Dragutin Gostuški. That's why the title itself says: *a sketch for a portrait*.

Attempts to answer the question: “Why Gostuški *between hope and utopia*?” will be found in the second part of this presentation. Quite convinced that he witnessed “a century of the crisis of values and false progress”, going, also consistently – according to Predrag Palavestra – “beyond the litany of mediocrity”, sensitive to instantly recognize the first symptoms of threatening “populism” in society and its potentially disastrous effect on the future of civilizational, especially European values, Gostuški unsparingly invested the full capital of his erudition, aesthetic beliefs and moral attitudes, and proclaimed his own, inviolable and incorruptible vision of reality and a suggestive prediction of the future. Situated on the delicate boundary between *pessimism*, *objectivity* and *hope*, the creative thought of Dragutin Gostuški – bold and unconventional when it comes to scientific discourse, and often presented in the mass media as gloomy, murderous and cynical – followed the vision of a better, wiser, more meaningful world and man in it.

“There are no eternal truths” – Gostuški wrote towards the end of the Preface to his *Time of Art*. “[...] There are only the best truths for a given historical moment. We will recognize them by their degree of usability, by their fertility, and by their ability to inspire us in the direction of useful and noble actions. All I can expect from this study, in which I invested the maximum of my energy and research conscience, is to at least partially fulfill the requirements of such a program”.

Were the hopes and expectations of Dragutin Gostuški confirmed in the immediate past, and do they ring true today? Do we see the materialization of his predictions of the (then) future, based on a thorough study of the past, and now even the immediate past of which we are contemporaries? Did his suggestions that musicology should be an “umbrella” science, and a model of scientific interdisciplinarity, come true? Has the modern science of musical semiotics accepted Gostuški's arguments when it comes to the relationship between *the semiotics of language* and *the semiotics of music*? Did his “historical forecasts about the return of Classicism, the birth of a

new Renaissance” come true, and to what extent? And, if so, when and in what form were they hinted at, and when, how and in what disciplines/medium were they achieved!?

All these questions will, in the conclusion of this presentation, only serve as an introduction to some of the upcoming papers and, we expect, dynamic discussions, which will direct full attention to the aforementioned topics.

“Were”, however, “Gostuški’s visions, from the perspective of our time, utopian?” – is a question to which, I believe, we will not get a meritorious answer soon either. On the horizon of a more distant projection of the future, the witnesses and participants of that time may be ready for it. It is because of them that we ask this question today.

Katarina Tomašević, musicologist, Principal Research Fellow, graduated and obtained her M.A. and Ph.D. from the Faculty of Music in Belgrade. Since 1986 she has been employed at the Institute of Musicology SASA, where she currently serves as Director. Her research in the field of musicology includes a wide range of topics, ranging from music in theatrical forms of the 18th century (*Time of Changes. Music and Serbian Theater of the Baroque era*), through the comparative study of artistic trends and theoretical and aesthetical views on the phenomena of tradition and modernity in Serbian music between two world wars (*Serbian Music at the Crossroads. On the Dialogue between the Traditional and the Modern*), to analytical views on creative poetics and stylistic features of the works by prominent composers of the recent era (Stanojlo Rajičić, Dejan Despić, Dušan Radić, Vlastimir Trajković and others). In the realm of her interest in the development of theoretical and aesthetical thought about music, her attention was devoted to the contributions of Dragutin Gostuški and Vladan Radovanović. Always striving to explore the achievements and scope of the national history of music in its wider, European and global context, with her numerous studies (around 90) she contributed to the affirmation of Serbian music and musicology on the international stage as well. In addition to participating at conferences in Serbia and abroad (USA, Slovenia, Hungary, Austria, Belgium, Czech Republic, Switzerland and Italy), she was

a collaborator on several international projects (*Serbian and Greek Art Music. Fundamental Research for the Comparative Study; Czech-Serbian Connections in Artistic and Traditional Music; Exploring the Tracks of Balkan Culture: Serbian–Turkish Connections in Music and Dance — TRackeRS*). She was involved in the organization of several notable international and national scientific meetings at the Institute, as Editor-in-Chief and editor of thematic monographs (*Beyond the East-West Divide: Balkan Music and its Poles of Attraction* /co-editor Ivana Medić/; *Davorin Jenko (1835–1914) Contributions to the Culture of Remembrance; Bela Bartok and Serbian Music...* /co-editor Jelena Jovanović/; *Dragutin Gostuški, The Birth of Serbian Music Culture*). She also edited leading scholarly journals published in Serbia (Editor-in-chief of the journal *Muzikologija-Musicology*, 2006–2010; Editor for music and Editor-in-chief of *Matica Srpska Journal of Stage Arts and Music*, 2013–2022). She was one of the initiators of the digitization projects of the collections kept at the Institute of Musicology SASA; she has also participated in the scientific projects of Matica Srpska (*Music and Theater: Modalities of Coexistence in the National Practice of the Modern Age*, project leader, since 2012).

Др Срђан Атанасовски
Виши научни сарадник
Музиколошки институт САНУ

Криза музикологије и Драгутин Гостушки

Више од тридесет година након рођења „нове музикологије”, у написима аутора попут Џозефа Кермана, Сузан Меклери, као и чувене дебате Лоренса Крамера и Герија Томилсона, музикологија се наизглед не налази на раскршћима. Док су дебате о самој природи дисциплине скоро потпуно усахнуле, оно што посебно забрињава јесте својеврсно одсуство теоретизације чак и у водећим студијама. Наиме, кључна питања која остају отворена у нашој дисциплини, попут питања ауторства, значења и вредновања, не само што нису тема засебних дебата, већ се најчешће сасвим прећуткују. Упоредо с тим, сведоци смо трендова који проширују поље проучавања музикологије (студије популарне музике, студије звука и слично), али и репертоар „позајмљених” метода за којима музиколози посежу. Ови трендови којима се неретко претендује да се разреше одређене контрадикције у дисциплини, по правилу их само продубљују. Коначно, нови облици финансирања науке, па и хуманистичких дисциплина, како у свету тако и у земљи, истовремено делују „центрифугално” – вреднујући музиколошке доприносе у збиру са у најмању руку наукама друштвеног поља и инсистирајући на неретко механичком умрежавању и „изласку из дисциплине” – и „центрипетално” – са својеврсним новим позитивизмом у техничком ажурирању резултата – те такође не остављају простора за промишљање саме дисциплине. У овом раду покушаћу да одговоре на ову својеврсну кризу потражим посежући за музиколошким опусом Драгутина Гостушког. Активан управо у периоду када су у музикологији отпочињала велике расправе о природи дисциплине и подстакнут новим пољима истраживања,

Гостушки је био један од пионира музичке семиотике. Поред тога, кроз својеврсну антиципацију описане кризе, Гостушки је благовремено упозоравао истраживаче у пољу музикологије на важност критичког става према теоријама и методама које се позајмљују из других дисциплина, те на очување кључних музиколошких компетенција. Коначно, за Гостушког, активног и као критичара, али и својеврсног јавног интелектуалца, музиколошки рад био је неодвојив од процеса вредновања музике, како у пољу музике, тако и у ширем друштвеном пољу. Да ли су ово аспекти мисли Драгутина Гостушког које музикологија исувише наивно одбацује као анахронизме, те који нам могу понудити могући излаз из кризе – питање је на које ћу покушати да понудим одговор.

Срђан Атанасовски (1983, Куманово) је виши научни сарадник Музиколошког института САНУ, где је запослен од 2011. године. Докторирао је музикологију на Факултету музичке уметности Универзитета у Београду 2015. године, са дисертацијом „Музичке праксе и произвођење националне територије”. Од 2016. до 2023. радио је као предавач у програму SIT Western Balkans: Peace and Conflict Studies. Био је ангажован и на више међународних научних пројеката, укључујући *Figuring Out the Enemy* (IFDT, Beograd) и *City Sonic Ecology – Urban Soundscapes of Bern, Ljubljana and Belgrade* (Univerzitet u Bernu). Носилац је стипендија Аустријске агенције за међународну сарадњу у образовању и науци за докторска и постдокторска истраживања. Његова прва књига, *Мајирање Сјаре Србије: Сјојама јушойисаца, шрајом народне јесме* објављена је 2017. године у едицији Библиотека XX век, а друга, *Шубертиј и ривалсјиво као сјваралачки јринциј* 2023. године у издању Академске књиге и Музиколошког института САНУ. Од 2008. године редовно је присутан као аутор емисија на Трећем програму Радио Београда о музици доба просвећености.

Dr. Srđan Atanasovski
Senior Research Associate
Institute of Musicology SASA

The Crisis of Musicology and Dragutin Gostuški

More than thirty years after the emergence of the “new musicology”, in the writings of authors such as Joseph Kerman and Susan McClary, as well as the famous debate between Lawrence Kramer and Gary Thomlinson, musicology does not seem to be at a crossroads. While debates about the very nature of the discipline have almost completely dried up, what is particularly troubling is a kind of absence of theorization even in leading studies. Not only that the key questions that remain open in our discipline, such as questions of authorship, meaning and valuation are no longer the subjects of separate debates, but they are almost completely hushed. At the same time, we are witnessing trends that expand the field of study of musicology (popular music studies, sound studies, etc.), but also the repertoire of “borrowed” methods that musicologists use. As a rule, these trends, which are often intended to resolve certain contradictions in the discipline, actually only deepen them. Finally, new forms of financing science, and humanistic disciplines in general, both globally and in Serbia, act both “centrifugally” – by evaluating musicological contributions together with at least social sciences and insisting on often mechanical networking and “exiting the discipline” – and “centripetally” – with a kind of new positivism in the technical updating of results – which again leaves no room for reflections on the discipline itself. In this paper, I will try to find answers to this kind of crisis by reaching for Dragutin Gostuški’s musicological output. Active precisely in the period when major discussions about the very nature of the discipline were initiated in musicology and encouraged by new fields of research, Gostuški was one of the pioneers of musical semiotics. Furthermore, through a kind of anticipation of the described crisis, Gostuški timely warned researchers in the field of musicology about the importance of a

critical attitude towards theories and methods borrowed from other disciplines, and about preserving key musicological competencies. Finally, for Gostuški, who was active both as a critic and a kind of public intellectual, musicological work was inseparable from the process of evaluating music, both in the field of music and in the wider social realm. I will try to offer an answer to the question of whether these aspects of Dragutin Gostuški's thinking, which musicology too naively rejects as anachronisms, can offer us a possible way out of the crisis.

Srđan Atanasovski is a Senior Research Associate at the Institute of Musicology SASA, where he has worked since 2011. He received his Ph.D. in musicology at the Faculty of Music of the University of Belgrade in 2015, with the dissertation “Musical practices and the production of national territory”. From 2016 to 2023, he worked as a lecturer in the program SIT Western Balkans: Peace and Conflict Studies. He was also involved in several international scientific projects, including *Figuring Out the Enemy* (Institute for Philosophy and Social Theory, Belgrade) and *City Sonic Ecology – Urban Soundscapes of Bern, Ljubljana and Belgrade* (University of Bern). He has held a scholarship from the Austrian Agency for International Cooperation in Education and Science for doctoral and postdoctoral research. His first book, *Mapping Old Serbia: In the Footsteps of Travelers, Following the Traces of Folk Songs* was published in 2017 by the Library 20th Century, and his second book, *Schubert and Rivalry as a Creative Principle*, was published in 2023 by the Academic Book and the Institute of Musicology SASA. Since 2008, he has worked as the author of shows on the Third Program of Radio Belgrade about the music of the Age of Enlightenment.

Др Милош Браловић,
 Научни сарадник
 Музиколошки институт САНУ

**Неокласицизам Драгутина Гостушког – *Concerto accelerato*
 (1961) за виолину и оркестар и концертантна музика
 у Србији после Другог светског рата**

У оквиру неокласичних тенденција које су се у српској музици усталиле педесетих година прошлог века, стасавао је композитор, историчар уметности, естетичар и музиколог Драгутин Гостушки (1923–1998). Студије композиције, тада обликоване по моделу академског неокласицизма, завршио је 1951, у класи Миленка Живковића (1900–1964), са симфонијском поемом *Београд* (1951), као завршним радом. Током шесте деценије ХХ века, компоновао је већином минијатуре (за клавир, камерне саставе и хор, као и неколико соло песама), уз једно дело „већег формата”, балет *Реми* (1955). Кроз ова остварења, Гостушки је јасно испољио своју неокласичну оријентацију, која је очигледно била припремљена периодом студија на Музичкој академији. Пажњу привлачи једно од његових последњих дела, *Concerto accelerato* (1961) за виолину и оркестар, након којег готово да и није компоновао. Наслов дела условљен је концепцијом троставачног циклуса – лагани, умерени и брзи став – а његов специфичан музички језик у сваком од ставова доноси посебну атмосферу. Концерт је настао у време продора неоекспресионизма (посматраног пре свега у оквирима неокласицизма) у српској музици, који је обележио опусе композитора како старије генерације (Љубица Марић [1909–2003], *Византијски концерти*, 1959, Станојло Рајичић [1910–2000], Други концерт за кларинет, 1962. итд.), али и млађе генерације (на пример Василије Мокрањац [1923–1984], Кончертино за клавир, гудачки оркестар и ударалке, 1958, а поготово када је у питању

његово симфонијско стваралаштво после 1960). Стога ћемо у овим оквирима представити специфичности концертантног остварења Гостушког, ослањајући се на композиторове методе обликовања музичког тока, али и на феномен времена у музици, који га је занимао и који је проучавао.

Милош Браловић (Београд, 1991) завршио је основне (2014) и мастер (2015) студије музикологије на Факултету музичке уметности у Београду као добитник Награде фонда „Властимир Перичић” за најбољег дипломираног студента. Докторску дисертацију под називом *Сиваралаштво композитора Прашке групе после II светској рата у контексту европских модерних музичких стварања* одбранио је на Факултету музичке уметности 2023. године. Од јуна 2018. године ради у Музиколошком институту САНУ, где је ангажован на различитим пројектима из области савремене музике и примењене музикологије. Сарадник је Одбора за заштиту музичке баштине САНУ. Био је секретар редакције научног часописа *Музикологија* и секретар Музиколошког друштва Србије. Један је од оснивача и члан Удружења за презервацију, истраживање и промоцију музике „Српски композитори“, са којим је реализовао више пројеката. У оквиру овог удружења ради на архивирању и промоцији српске уметничке и филмске музике путем YouTube канала *Serbian Composers*. Објављује радове у домаћим и међународним часописима и тематским зборницима. Један је од уредника зборника *Shaping the Present through the Future. Musicology, Ethnomusicology and Contemporaneity* (2021). Коаутор је два документарна филма: *Довољно за бесмртност* (2016) и *Звук и реч: 70 година Музиколошког института САНУ* (2018).

Dr. Miloš Bralović
Research Associate
Institute of Musicology SASA

**Dragutin Gostuški's Neoclassicism – *Concerto accelerato* (1961)
for violin and orchestra and concertante music
in Serbia after World War II**

Dragutin Gostuški (1923–1998) emerged as a composer, art historian, aesthetician and musicologist during the 1950s, when neoclassical tendencies were established in Serbian music. He completed his studies of composition, at that time based on the model of academic neoclassicism, in 1951, in the class of Milenko Živković (1900–1964), with the symphonic poem *Belgrade* (1951) as his graduation work. During the 1950s he wrote mostly miniatures (for piano, chamber ensembles and choir, as well as several solo songs), with just one large-scale work, the ballet *Remi* (1955). In all of these works, Gostuški clearly expressed his neoclassical orientation, which was prepared by the period of study at the Music Academy. We will focus on one of his last works, *Concerto accelerato* (1961) for violin and orchestra, after which he almost stopped composing. The title of the piece is determined by the concept of a three-movement cycle – a slow, moderate and fast movement – and its specific musical language in each of the movements creates a special atmosphere. The concerto was written at the time of the breakthrough of neo-expressionism (observed primarily within the framework of neo-classicism) in Serbian music, which left an imprint on the works of composers of an older generation (Ljubica Marić [1909–2003], *Byzantine Concerto*, 1959; Stanojlo Rajičić [1910–2000], *Concerto No. 2* for clarinet, 1962; etc.), but also on younger composers (for example, Vasilije Mokranjac [1923–1984], in the *Concertino for piano, string orchestra and percussion*, 1958, and especially his symphonic works after 1960). Considering this framework, we will overview the characteristics of

Gostuški's *Concerto*, relying on the composer's methods of shaping the musical flow, but also on the phenomenon of time in music, which interested him and which he studied extensively.

Miloš Bralović is a Research Associate at the Institute of Musicology SASA. He completed his bachelor's (2014) and master's (2015) degrees in musicology at the Faculty of Music, University of Arts in Belgrade, winning the Vlastimir Peričić Award as the best graduate student. He defended his doctoral dissertation *The Works of the Composers of the Prague Group after World War II in the Context of European Modernist Tendencies* at the same faculty in 2023. He has worked at the Institute of Musicology SASA since June 2018; he is engaged in several projects concerning contemporary music and applied musicology. He collaborates with the Board for Preservation of Serbian Musical Heritage SASA. He was the secretary of the editorial board of the journal *Musicology*, and the secretary of the Serbian Musicological Society. He is one of the founders and a member of the Association for Preservation, Research and Promotion of Music "Serbian Composers", with which he completed numerous projects. Within this association, he works on archiving and promoting Serbian art and film music via the YouTube channel *Serbian Composers*. He has published research articles in national and international journals and collective monographs. He is one of the editors of the conference proceedings *Shaping the Present through the Future. Musicology, Ethnomusicology, and Contemporaneity* (2021). He is a co-author of two documentary films: *Enough for Immortality* (2016), and *Sound and Word: 70 Years of the Institute of Musicology SASA* (2018).

Др Александар Васић
 Виши научни сарадник
 Музиколошки институт САНУ

Друга књига:

Умειносћ у недосћайку доказа Драгутина Гостушког

Године 1977. Српска књижевна задруга објавила је књигу Драгутина Гостушког, *Умειносћ у недосћайку доказа*. То је друга ауторова књига. Попут прве, *Времена умειносћии* из 1968. године, и она је остала тражена литература, али до данас није прештампана. *Умειносћ у недосћайку доказа* у двоструком смислу јесте ауторско дело. Она доноси избор текстова Д. Гостушког, избор који је начинио сами аутор. Ова књига представља збирку есеја, музичких критика, разматрања темељних питања савремене епохе и њене уметности, утисака с путовања, глоса, са увек истакнутим, бескомпромисним вредносним опредељивањима. Композитор, музиколог и историчар уметности, Гостушки се у овој књизи обраћа свим уметностима које су му биле интимно блиске – музици, сликарству, архитектури, али и етнопсихологији и другим областима и темама. Намера је овог рада да аналитички сагледа ово дело, ауторов поступак и ставове. *Умειносћ у недосћайку доказа* представља изузетан извор када је реч о реконструкцији погледа Драгутина Гостушког на уметност, нарочито авангардну. Са своје богате садржајности, продорних увида и, исто тако, стилских врлина, ова књига припада врховима српске есејистике.

Александар Васић, виши је научни сарадник Музиколошког института САНУ, заменик главног и одговорног уредника *Зборника Мајице српске за сценске умειносћии и музику*, члан Одбора за заштиту српске музичке баштине Српске академије

наука и уметности. Његова научна специјалност је историја српске литературе о музици. До сада је објавио низ студија, чланака и лексикографских прилога посвећених српским музичким писцима и музичкој и књижевној периодици XIX и XX века, као и историјским, естетичким и идеолошким аспектима српске музикографије. Ове године објављена је, у издању Музиколошког института САНУ, његова монографија *Литература о музици у „Српском књижевном гласнику” 1901–1941.*

Dr. Aleksandar Vasić
Senior Research Associate
Institute of Musicology SASA

The Second Book: *Dragutin Gostuški's Art in the Absence of Evidence*

In 1977, the Serbian Literary Cooperative published the book by Dragutin Gostuški, *Art in the Absence of Evidence*. It was his second book. Just like his first monograph, *Time of Art* from 1968, it has remained a sought-after piece of literature, but has not been reprinted to this day. *Art in the Absence of Evidence* embodies Gostuški's authorship in two ways. It contains a selection of texts by Dragutin Gostuški, chosen by the author himself. This book is a collection of essays, music reviews, considerations of the fundamental issues of the contemporary era and its art, impressions from travels, and glosses, with always marked and uncompromising critical assessments. A composer, musicologist and art historian, Gostuški addressed in this book all the arts that were intimately close to him – music, painting, architecture, but also ethnopsychology and other areas and topics. The goal of this paper is to analyze this publication, the author's procedure

and attitudes. *Art in the Absence of Evidence* is an exceptional source when it comes to the reconstruction of Dragutin Gostuški's views of art, especially avant-garde art. With its rich content, penetrating insights and, also, stylistic virtues, this book belongs at the top of Serbian essay writing.

Aleksandar Vasić is a Senior Research Associate at the Institute of Musicology SASA, Deputy Editor-in-Chief of the *Matica Srpska Journal of Stage Arts and Music*, and a member of the Board for Preservation of Serbian Musical Heritage SASA. His research specialty is the history of Serbian literature on music. He has published many studies, articles and lexicographic contributions dedicated to Serbian writers on music, musical and literary periodicals of the 19th and 20th centuries, as well as historical, aesthetic and ideological aspects of Serbian musicography. His monograph *Literature on Music in the "Serbian Literary Herald" 1901–1941* was published in 2023 by the Institute of Musicology SASA.

Др Марија Думнић Вилотијевић

Виши научни сарадник

Др Милош Браловић

Научни сарадник

Мср Стефан Савић

Истраживач-приправник

Музиколошки институт САНУ

Снимци серије предавања и дискусија „Разговори о науци и уметности” у Музиколошком институту САНУ

Музиколошки институт САНУ поседује изузетно богату збирку документарних снимака на магнетофонским тракама, насталим између 1950-их и 1990-их. Њен највећи део јесу снимци традиционалне народне музике с простора некадашње Југославије (посебно из Србије) и православног црквеног појања. По мањем обиму, али не мањем значају, истиче се колекција снимака серије предавања и дискусија о науци и уметности „Разговори”, коју су посећивали етаблирани интелектуалци тог времена. Предавања је организовао музиколог и композитор Драгутин Гостушки, чија је плодна научна и критичка делатност везана за Музиколошки институт САНУ. Колекција је настала у време његовог директорског мандата (1974–1978), а тонски ју је забележила сарадница Института, етномузиколог Ана Матовић. Овом постер презентацијом представимо основне техничке и садржајне карактеристике снимака „Разговора” похрањених и дигитализованих у Музиколошком институту САНУ.

Марија Думнић Вилотијевић завршила је основне и докторске студије етномузикологије на Факултету музичке уметности у Београду и ради у Музиколошком институту САНУ од 2011. године. Током студија, усавршавала се на сродним институцијама

при Аустријској и Бугарској академији наука. Председава Секцијом истраживачких архива Међународне асоцијације звучних и аудиовизуелних архива (IASA) и амбасадорка је исте асоцијације у Србији. Заменица је председавајућег при ICTM Студијској групи за аудиовизуелну етномузикологију. Руководилац је српског тима билатералног пројекта „Exploring the Tracks of Balkan Culture: Serbian–Turkish Connections in Music and Dance from Ottoman Period until Today (TRackeRS)”. Њено истраживање српских и балканских народних музичких пракси засновано је на архивском и теренском раду, праћено музичком и контекстуалном анализом; користи историјску, урбану и примењену етномузикологију. За књигу *Звуци носилације: Историја староградске музике у Србији* (2019) добила је награду Етнографског института САНУ. Тренутно ради на истраживању музичких и плесних пракси мигрантских заједница у Србији, као и на звучној архивистици.

Стефан Савић (1989) је истраживач-приправник Музиколошког института САНУ и докторанд на одсеку за музикологију Факултета музичке уметности у Београду. Докторско истраживање спроводи из области европске музичке драме прве половине XX века у контексту теорије трагедије. Његова интересовања крећу се превасходно у сфери анализе вокалне музике, музичке херменеутике, питања музичке драматургије, жанра и стила, словенске музике, односа између књижевности и музике. Текстовете објављује у референтним домаћим музиколошким часописима и зборницима са међународних научних скупова. Његов мастер рад *Жанровско-драматуршка проблематика у Кишежу Н.А.Римској-Корсакова као вид синтeze различитих традиција руске опере* публикован је у електронском зборнику Wunderkammer/Their Master's Voice. Учествоје у пројектима дигитализације фоноракхива Музиколошког института САНУ које финансирају Фонд за науку и Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије. Суоснивач је Удружења за презервацију, истраживање и промоцију музике „Српски композитори”, које је мапирало српску класичну музику у виртуелном простору. Удружење је заступљено на интернету официјелним веб сајтом,

YouTube каналом, и Facebook страницом. Сарађивао је са Другим и Трећим програмом Радио Београда, као аутор музичких критика и преноса из Метрополитен опере. Био је стручни сарадник часописа летње ариљске музичке манифестације – АРЛЕММ и један од аутора блога *Мејроном* Београдске филхармоније.

Dr. Marija Dumnić Vilotijević

Senior Research Associate

Dr. Miloš Bralović

Research Associate

MA Stefan Savić

Junior Researcher

Institute of Musicology SASA

**Recordings of the Series of Lectures and Discussions
“Conversations on Science and Art” at the Institute of
Musicology SASA**

The Institute of Musicology SASA has an extremely rich collection of documentary recordings on tapes, created between the 1950s and the 1990s. The biggest part of this collection comprises recordings of traditional folk music from the former Yugoslavia (especially from Serbia) and Orthodox church chanting. Smaller in size, but no less important, is the collection of recordings of the series of lectures and discussions on science and art “Conversations”, which was frequented by established intellectuals of that time. These lectures were organized by the musicologist and composer Dragutin Gostuški, whose fruitful scientific and critical activity was tied to the Institute of Musicology SASA. The collection was created during his directorship (1974–1978), and it was recorded by ethnomusicologist Ana Matović,

herself an Associate of the Institute. With this poster presentation, we will present the basic technical and content characteristics of the recordings of “Conversations”, stored and digitized at the Institute of Musicology SASA.

Marija Dumnić Vilotijević is a Senior Research Associate at the Institute of Musicology SASA. She holds an MA and Ph.D. in ethnomusicology from the Faculty of Music of the University of Arts in Belgrade, and she has worked at the Institute of Musicology SASA since 2011. During her studies, she specialized in the Institutes of Austrian and Bulgarian Academies of Sciences. She serves as the Chair of the Research Archives Section of the International Association of Sound and Audiovisual Archives and as IASA Ambassador in Serbia, as well as the Vice-Chair of the ICTMD Study Group for Audiovisual Ethnomusicology. She is a Principal Investigator from Serbia on the project “Exploring the Tracks of Balkan Culture: Serbian–Turkish Connections in Music and Dance from Ottoman Period until Today (TRackerS)”. Her research of Serbian and Balkan folk and popular music practices is based on archival and fieldwork, with musical and contextual analysis; and she uses historical, urban and applied ethnomusicology. Her book *Sounds of Nostalgia: History of Old Urban Music in Serbia* (2019, in Serbian) was awarded by the Institute of Ethnography SASA. She is currently researching the music and dance of migrant communities in Serbia, as well as sound archiving.

Stefan Savić is a Junior Researcher at the Institute of Musicology SASA and a doctoral student at the Department of Musicology of the Faculty of Music in Belgrade. His doctoral research concerns European musical drama of the first half of the 20th century in the context of the theory of tragedy. His interests encompass vocal music analysis, musical hermeneutics, issues of musical dramaturgy, genre and style, Slavic music, and the relationship between literature and music. He has published articles in journals and proceedings of international conferences. His master’s thesis *Genre-dramaturgical Problems in N. A. Rimsky-Korsakov’s Kitezha as a Synthesis of Different Traditions of Russian Opera* was published in the electronic collection *Wunderkammer/Their Master’s Voices*. He has participated in

digitization projects of the Institute of Musicology SASA financed by the Serbian Science Fund, the Ministry of Culture and the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia. He is the co-founder of the Association for Preservation, Research and Promotion of Music “Serbian Composers”, which mapped Serbian classical music in the virtual space. The association is represented on the Internet with an official website, a YouTube channel, and a Facebook page. He has collaborated with Radio Belgrade 2 and 3 as a music critic and presenter of broadcasts from the Metropolitan Opera. He was an expert associate of the magazine of the summer festival ARLEMM and one of the authors of the *Metronome* blog of the Belgrade Philharmonic.

Laura Emmerly, PhD
Associate Professor
Emory University (Atlanta, USA)

Dragutin Gostuški's Theories of Time and Space Within the Historical and Cultural Context of American Modernist Aesthetics

In my proposed presentation, I would like to contextualize Dragutin Gostuški's theories on time and space with those that have influenced the thinking and compositional processes of modernist American composers around the same time. More specifically, my previous work on the topic has examined how the theories of time, space, meter, and rhythm have influenced the music of American composer Elliott Carter, known for his radical exploration and manipulation of time in music, and through his compositions the works of composers Charles Ives and Conlon Nancarrow, poets, playwrights, and novelists, and filmmakers, such as James Joyce, Marcel Proust, William Faulkner, Sergei Eisenstein, and Jean Cocteau, and philosophers, including Henri Bergson, Gisèle Brelet, Michel Butor, Charles Koechlin, and Pierre Suvchinsky. In this study, it would be noteworthy to critically examine Gostuški's theories, which formed the basis of his aesthetics, within the historical and cultural context of similar developments in the United States.

Laura Emmerly is Associate Professor of Music Theory at Emory University (Atlanta, USA). Her research focuses on 20th/21st-century music and post-tonal theory, with an interdisciplinary approach that draws on philosophy, literary criticism, critical theory, and performance studies. Laura's current project examines political, social, and cultural events that led to the momentous avant-garde and experimental music scene in Belgrade, Serbia (then Yugoslavia)

from 1945 until 1991, ending with the year when all artistic activities came to a sudden halt with the start of the Yugoslav civil wars. It follows the emergence of a postwar Yugoslav cultural program that made the republic a magnet for experimental musicians and artists from throughout the Western and Eastern Blocs, through the sudden and violent dissolution of that program with the collapse of the political state.

Laura's recently published monograph, *Compositional Process in Elliott Carter's String Quartets: A Study in Sketches* (2020), and a critical edition, *Elliott Carter Speaks: Unpublished Lectures* (2022) are a culmination of her archival research at the Paul Sacher Stiftung for nearly a decade. Her articles have been published in *Twentieth-Century Music*, *Contemporary Music Review*, *The Musical Quarterly*, and *Music Theory Online*, among others.

Laura is also a co-PI for a joint music and health project examining spatial and temporal components of complex rhythmic movement training for people with prodromal Alzheimer's disease with faculty from the departments of medicine and biomedical engineering at Emory.

Laura serves as Editor-in-Chief for *Music Theory Spectrum* (2024–2028), Editor for *Contemporary Music Review* (2021–2025), and President of the SMT Music Theory Southeast. Previously, she served as Associate Editor for *Music Theory Spectrum* (2020–2024), on the SMT Committee on the Status of Women, and co-chaired SMT's Post-1945 Music Analysis and Autographs and Archival Documents Interest Groups.

др Лаура Емери
 ванредни професор
 Универзитет Емори (Атланта, САД)

**Теорије времена и простора Драгутина Гостушког
 у историјском и културном контексту америчке
 модернистичке естетике**

У презентацији коју предлагем, настојаћу да контекстуализујем теорије времена и простора Драгутина Гостушког у односу на оне које су утицале на мишљење и композиционе процесе америчких композитора модерниста сличног периода. Прецизније, у својим претходним истраживањима ове теме испитивала сам начин на који су теорије времена, простора, метра и ритма утицале на музику америчког композитора Елиота Картера, познатог по свом радикалном истраживању и манипулацији времена у музици. Кроз његове композиције, утицај се даље може читати у делима композитора Чарлса Ајвза и Конлона Ненкероуа, те песника, драматурга, писаца и филмских стваралаца као што су Џејмс Џојс, Марсел Пруст, Вилијам Фокнер, Сергеј Ајзенштајн и Жан Кокто, и филозофа попут Анрија Бергсона, Жизел Бреле, Мишела Бутора, Шарла Кехлена и Пјера Сувчинског. У овој студији, биће корисно да се теорија Гостушког, која се базира на његовој естетици, критички испита у историјском и културном контексту сличних развојних токова у Сједињеним Америчким Државама.

Лаура Емери је ванредни професор музичке теорије на Универзитету Емори (Атланта, САД). Истражује музику 20. и 21. века и посттоналну теорију, с интердисциплинарним приступом који се ослања на филозофију, књижевну критику, критичке студије и студије извођења. Њен текући пројекат испитује политичке, друштвене и културне догађаје који

су довели до истакнуте авангардне и експерименталне музичке сцене у Београду (Србија, тада Југославија) од 1945. до 1991. године, завршавајући се у години наглог престанка свих уметничких активности услед почетка југословенских грађанских ратова. Прати појаву послератног југословенског културног програма који је ову државу начинио магнетом за експерименталне музичаре и уметнике у Западном и Источном блоку кроз изненадни и насилни распад тог програма услед колапса политичке јединице.

Лаурина скорашња монографија, *Композициони процеси у јудачким кваријетима Елиота Картера: студија у нацртима* (2020) и критичко издање *Речима Елиота Картера: необјављене лекције* (2022) су круна њеног готово деценијског истраживања у Паул Захер Штифтунгу. Објавила је чланке у часописима као што су *Twentieth-Century Music*, *Contemporary Music Review*, *The Musical Quarterly*, and *Music Theory Online*.

Такође, Лаура је један од водећих истраживача на пројекту о музици и здрављу који испитује спацијалне и темпоралне компоненте комплексног тренинга ритмичког покрета за људе у продромалној фази Алцхајмерове болести, који се спроводи са одсецима за медицину и биомедицински инжењеринг на Универзитету Емори.

Лаура је главни и одговорни уредник часописа *Music Theory Spectrum* (2024–2028), уредник часописа *Contemporary Music Review* (2021–2025) и председник удружења SMT Music Theory Southeast. Била је секретар уредништва часописа *Music Theory Spectrum* (2020–2024), чланица Одбора за статус жена удружења SMT, и ко-руководилац интересне групе истог удружења за Музичку анализу и аутографе и архивске документе после 1945. године.

Др Јелена Јанковић Бегуш
 Научни сарадник
 Уредник музичког програма
 ЦЕБЕФ

Утицај теоријског опуса Драгутина Гостушког на композиторску поетику Властимира Трајковића

Скоро да је немогуће наћи свеобухватнији пример утицаја који је Драгутин Гостушки својим музичкотеоријским опусом извршио на српске музичке ствараоце него што је то случај композитора и академика Властимира Трајковића (1947–2017). Практично, целокупно Трајковићево композиторско и музичкотеоријско стваралаштво може да се протумачи кроз призму теоријске мисли Драгутина Гостушког, а посебно његовог најзначајнијег дела – студије *Време уметности* (1968). Уосталом, и сâм Трајковић је то недвосмислено потврдио у дирљивој еулогији, објављеној три године након смрти Гостушког, у првом броју часописа *Музиколоџија*, говорећи о томе да је студија *Време уметности* за њега имала значај „часа истине”, одговора на питања уметности и живота, и да јој се непрестано враћао током наредних деценија. Међутим, Трајковић је сматрао значајним и друга дела Гостушког, као што је то збирка текстова *Уметности у недостижној доказу* (1977), коју је сматрао „идејним наследником“ критичарског и есејистичког опуса свога деде, композитора и музиколога Милоја Милојевића (1884–1946).

У овом раду осветлићу неке од најзначајнијих тема које је Трајковић преузео из студије *Време уметности* Гостушког и разрадио их у свом композиторском и музичкотеоријском стваралаштву. Када је реч о првом делу књиге Гостушког, истичу се питање односа природе и уметности, теза о високој аутономији уметничког система музике, идеја „повратка Антици” и, у вези с тиме, значај који је придат хуманистичкој мисли и ренесанси као уметничком стилу (уз истицање Клаудија Монтевердија као

„творца модерне музике”), односно Византији и „Медитерану” као географским и духовним просторима продуженог зрачења „Антике”, те схватање класицизма као тенденције (а не као стила). Из другог дела студије *Време уметности*, Трајковић се нарочито инспирисао идејом о цикличном обнављању појединих манифестација времена, потом тврдњом о јединственој природи хармоније и ритма, идејом „класицистичког модернизма”, заснованог на обнови прошлости (уместо на њеном одбацавању као типично модернистичком гесту), те, коначно – визијом „уметности сутрашњице” коју је Гостушки назвао „суперреализмом”, а коју је Трајковић покушао да материјализује у свом композиторском стваралаштву.

Размотрићу и конкретан пример Трајковићевог музичког омажа Гостушком у композицији *Зефиоров њовраћак* (2001), који ћу довести у везу са претходно анализираним тачкама додира између теорије Гостушког и Трајковићеве композиторске поетике, како бих дошла до закључка о пуној мери стваралачког, али и животног утицаја који је старији српски стваралац извршио на свог млађег савременика.

Јелена Јанковић-Бегуш (1975, Лесковац), научни сарадник, запослена је као уредница и продуценткиња програма уметничке музике у Центру београдских фестивала (ЦЕБЕФ), од 2014. године. Поред својих веома запажених научно-истраживачких резулата, захваљујући којима јој је 2023. Министарство науке, технолошког развоја и иновација потврдило избор у научно звање (покренуто и спроведено преко Научног већа Музиколошког института САНУ), ангажована је и као експерткиња Европске комисије за оцењивање пројеката у оквиру програма *Креативна Европа* и *Хоризонџ*.

Докторирала је на Катедри за музикологију Факултета музичке уметности у Београду, 2022. године. На истој катедри завршила је основне студије музикологије (1999), а магистрирала је 2006. године на Универзитету уметности у Београду на УНЕСКО катедри – Интердисциплинарни програм *Културна њолиџика и менаџмент: интеркултурализам и медијација на Балкану*, стекавши паралелно и Мастер

диплому Универзитета „Лимијер” – Лион 2 (Француска). У оквиру магистарских студија, као добитница стипендије Владе Француске, боравила је на тромесечној пракси у Националној опери у Лиону, од октобра до децембра 2004. године. Други пут је била стипендисткиња Владе Француске у школској 2009/2010. години и стекла је Мастер 2 диплому Универзитета „Дофин” у Паризу у области руковођења установама културе. Усавршавала се у области менаџмента у култури и на семинарима у Аустрији и Немачкој.

Примарну област научног интересовања др Јелене Јанковић-Бегуш чине интердисциплинарна истраживања савременог српског и европског музичког стваралаштва и њихове рецепције у домаћим и међународним оквирима, као и анализа уметничких фестивала и институција. Објавила је више од тридесет оригиналних научних студија и десетак приказа у значајним међународним и националним зборницима радова и стручним часописима. Ангажована је као рецензенткиња у српским и иностраним музиколошким часописима. Била је уредница и коуредница научних зборника у издању Музиколошког друштва Србије (чија је чланица од оснивања), као и великог броја разноврсних публикација (каталога, програмских књижица). Тренутно припрема монографију о српском композитору и академику Властимиру Трајковићу. Учествовала је на међународним научним скуповима и конференцијама у Србији и иностранству (Швајцарска, Француска, Белгија, Шпанија, Грчка, Словенија, Бугарска).

Dr. Jelena Janković-Beguš
Research Associate
Editor of Music Programs
Belgrade Festivals' Center (CEBEF)

The influence of Dragutin Gostuški's theoretical work on the compositional poetics of Vlastimir Trajković

It is almost impossible to find a more comprehensive example of the influence that Dragutin Gostuški's theoretical opus had on Serbian composers than the landmark case of Vlastimir Trajković (1947–2017), who was a Professor at the Faculty of Music and Member of the Serbian Academy of Sciences and Arts. Trajković's entire compositional and music-theoretical creative output can be interpreted through the prism of the theoretical thought of Dragutin Gostuški, and especially his most significant work – the monograph *Time of Art* (1968). Trajković himself unequivocally confirmed that in a touching eulogy, published three years after Gostuški's death, in the first issue of the journal *Muzikologija-Musicology*, where he wrote about the importance of the study *Time of Art* for him as an “hour of truth” and an answer to the questions of art and life, and asserted that he constantly returned to this book over the following decades. Trajković also considered Gostuški's other works to be important, such as the collection of texts *Art in the Absence of Evidence* (1977), which he regarded as the “ideological successor” to the critic and essayist oeuvre of his grandfather, the composer and musicologist Miloje Milojević (1884–1946).

In this paper, I will shed light on some of the most significant themes that Trajković took from the study of Gostuški's *Time of Art* and elaborated on them in his compositional and music-theoretical work. When it comes to the first part of Gostuški's book, Trajković drew from the discussion of the relationship between nature and art, the thesis about the high autonomy of the artistic system of music, the idea of “returning to Antiquity” and, related to that, the importance

given to humanist thought and the Renaissance as an artistic style (with special praise of Claudio Monteverdi as the “originator of modern music”), as well as Byzantium and the “Mediterranean” as geographical and spiritual areas of prolonged radiation of “Antiquity”, and the understanding of Classicism as a tendency (and not as a style). As to the second part of the study *Time of Art*, Trajković was particularly inspired by the idea of the cyclic renewal of certain manifestations of time, the assertion of the unique nature of harmony and rhythm, the idea of “classical modernism” based on the renewal of the past (instead of rejecting the past as a typical modernist gesture), and, finally – the vision of the “art of tomorrow” which Gostuški called “superrealism”, and which Trajković tried to achieve in his compositional work.

I will also consider a specific example of Trajković’s musical tribute to Gostuški in the composition *The Return of Zephyr* (2001), which I will relate to the previously analyzed points of contact between Gostuški’s theory and Trajković’s compositional poetics, to review the full extent of the creative, but also the life influence that the older Serbian composer had on his younger contemporary.

Jelena Janković-Beguš, Research Associate, has been employed as an editor and producer of the art music program at the Belgrade Festivals’ Center (CEBEF) since 2014. In addition to her notable scientific research results, thanks to which in 2023 the Ministry of Science, Technological Development and Innovation awarded her a scientific rank (initiated by the Scientific Council of the Institute of Musicology SASA), she has served as an expert of the European Commission for the evaluation of projects within the *Creative Europe* and *Horizon* programs.

She received her doctorate at the Department of Musicology of the Faculty of Music in Belgrade in 2022. She completed her bachelor’s studies in musicology in 1999 at the same department, and in 2006, she obtained her master’s degree at the University of Arts in Belgrade at the UNESCO Department – Interdisciplinary program *Cultural Policy and Management: Interculturalism and Mediation in the Balkans*, simultaneously obtaining a master’s degree from the Université Lumière Lyon 2 (France). As a recipient of a scholarship

from the Government of France, she spent a three-month internship at the National Opera in Lyon, from October to December 2004. The second time she was a scholarship recipient of the Government of France, in the academic year 2009/2010, she obtained a Master 2 degree from the Université Paris Dauphine in the field of the management of cultural institutions. She also trained in the field of cultural management at seminars in Austria and Germany.

Jelena Janković-Beguš's primary field of scientific interest is interdisciplinary research of contemporary Serbian and European music and its reception in domestic and international frameworks, as well as the analysis of art festivals and institutions. She has published over thirty original scientific studies and a dozen reviews in international and national journals and edited books. She serves as a reviewer of international musicological journals. She was the editor and co-editor of collections published by the Serbian Musicological Society (of which she has been a member since its foundation), as well as many other publications (catalogs, program booklets). She is currently preparing a monograph on the Serbian composer and academician Vlastimir Trajković. She has participated in international scientific congresses and conferences in Serbia and abroad (Switzerland, France, Belgium, Spain, Greece, Slovenia, Bulgaria).

Др ум. Драган Латинчић
 Ванредни професор
 Факултет музичке уметности,
 Универзитет уметности у Београду

Огледи о ритму кроз метод пројекције спектра хармоника

Драгутин Гостушки у свом капиталном делу *Време уметностии. Прилоі заснивању једне ојишће науке о облицима* – указује и на перспективу музичке уметности, сагледану кроз значајне промене у теорији ритма и у теорији пропорција.

Следбеник је питагорејског учења о музици, које креативно прихвата тако да лепоту и склад тражи у формулама, математичким изразима, законима физике. То се, највише манифестује у расправама и постулатима о ритму.

У бројним драгоценим примерима, директном релевантном методом или компаративном кроз призму егзактне научне области која дати феномен описује, Гостушки указује на изванредну синтетичку моћ у области теорије ритма и ритмичких феномена.

Бројеви и облици (ритмички и геометријски) као математички објекти код Гостушког на природан начин су нашли уточиште у научној строгости, а у комуникацији с читаоцем – духовну егзистенцију кроз аутономан стваралачки чин, чему посредује његов метод пројекције низа хармоника који аутор уводи објашњавајући природну повезаност вертикалних и хоризонталних звучних ентитета.

Дијалектика Гостушког је изазовна јер је откривалачка и јединствена, а једнако инспиративна да се кроз неке постулате аутора изведе систем композиционих алгоритама који су природно инкорпорирани у стваралачку поетику.

Драган Латинчић (1982, Београд) одбранио је докторски уметнички пројекат *Батшал, ѿрелудијуми за ѿудачки оркестар* (2014) са теоријском студијом на Одеску за композицију Факултета музичке уметности у Београду, у класи редовног професора, академика Властимира Трајковића.

Био је активан као члан комисије за издавачку делатност Удружења композитора Србије и ангажован на пројекту дигитализације клавирског опуса Василија Мокрањца (САНУ).

Аутор је књига: *Микроинтервали у сјектиралној ѿеометрији, и Сјектирална ѿријонометрија (заснивање универзалне музичко-математичке анализе)*, у издању Задужбине Андрејевић; као и бројних научних радова.

Добитник је специјалне награде *Frisch aus der Feder* Интернационалне летње академије Праг-Беч-Будимпешта и *Ајрилске награде Града Београда*. Лауреат је Тринаестог сусретања младих композитора у Апелдорну (Холандија).

Запослен је у звању ванредног професора на Факултету музичке уметности (Одсек за композицију).

D.Mus. Dragan Latinčić
Associate Professor
Faculty of Music
University of Arts in Belgrade

Experiments with Rhythm Using the Method of Harmonic Spectrum Projection

In his capital work *Time of Art. A Contribution to the Foundation of a General Science of Forms* Dragutin Gostuški also points to the perspective of musical art, seen through significant changes in the theory of rhythm and the theory of proportions. Gostuški was a follower of the Pythagorean teachings on music, which he accepted creatively

and he looked for beauty and harmony in formulas, mathematical expressions, and laws of physics. This is mostly manifested in his discussions and postulates about rhythm.

Using numerous and valuable examples, Gostuški points to an extraordinary synthetic power in the field of rhythm theory and rhythmic phenomena, by employing either a direct relevant method or a comparative method through the prism of the exact scientific field that describes the given phenomenon.

In Gostuški's book, numbers and shapes (rhythmic and geometric) as mathematical objects found a natural refuge in scientific rigor, whereas they embodied spiritual existence as an autonomous creative act in communication with the reader. This is mediated by Gostuški's method of projecting a series of harmonics, which the author introduces by explaining the natural connection of vertical and horizontal sound entities.

Gostuški's dialectic is challenging because it is revealing and unique, and some of his postulates can also inspire us to derive a system of compositional algorithms that are naturally incorporated into creative poetics.

Dragan Latinčić is an Associate Professor at the Department of Composition, Faculty of Music, University of Arts in Belgrade. He defended his doctoral artistic project *Batal, Preludes for String Orchestra* (2014) with a theoretical study at the Department for Composition of the Faculty of Music, supervised by Full Professor, academician Vlastimir Trajković.

He was active as a member of the Council for Publishing of the Serbian Composers' Association and engaged in the project of digitizing the piano opus of Vasilije Mokranjac at the Serbian Academy of Sciences and Arts.

He is the author of the books: *Microintervals in Spectral Geometry*, and *Spectral Trigonometry (Foundation of Universal Musical-Mathematical Analysis)*, both published by Zadužbina Andrejević, as well as numerous scientific articles.

He is the winner of the special award *Frisch aus der Feder* of the International Summer Academy Prague-Vienna-Budapest, and the April Award of the City of Belgrade. He is the laureate of the Thirteenth Meeting of Young Composers in Apeldoorn (The Netherlands).

Др Милош Маринковић
 Научни сарадник
 Музиколошки институт САНУ

**Балет *Реми* Драгутина Гостушког – од награде
 Хрватског народног казалишта до премијере на
 Музичком бијеналу Загреб¹**

Рефлектујући плуралитет композиционих тенденција у музици 20. века, програм фестивала Музички бијенале Загреб из 1963. године (МБЗ'63) обухватао је, између осталог, чак четрнаест музичко-сценских остварења домаћих и иностраних аутора. Уз наступ Хамбуршке државне опере, која је југословенској публици представила неке од класика савремене оперске литературе (дела Игора Стравинског и Албана Берга), централно место на музичко-сценском репертоару МБЗ'63 припало је савременој југословенској балетској уметности. Наиме, претпоследњег дана ове манифестације, у Хрватском народном казалишту приређено је вече југословенског балета, у оквиру којег је, уз три балетска остварења загребачких аутора (*Човјек њред зрцалом* /1961/ Милка Келемена, *Демон злайне улице* /1962/ Крешимира Фрибеца и *Сусрећии* /1963/ Ива Киригина), премијерно изведен и *Реми – фанџасџичан балетџски џризор у џри слике* (1955) београдског композитора Драгутина Гостушког (у режији Звонимира Рељића, а под диригентском палицом Павла Дешпаља).

Будући да је балет Гостушког претходно награђен на конкурс у поводом стогодишњице Хрватског народног казалишта у Загребу 1961. године, у раду ће се најпре указати на поједине контроверзе у вези са овом наградом, које су и довеле до тога да балет *Реми* премијерно буде изведен две године касније у оквиру МБЗ'63.

1 Истраживање спроведено уз подршку Фонда за науку Републике Србије, бр. 7750287, пројекат *Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society*.

Надаље, размотриће се неке од музичких карактеристика *Ремија*, а у односу на програмску физиономију и критеријуме репертоарске селекције фестивала Музички бијенале Загреб. Анализом бијеналских критика и приказа у штампи, сагледаће се реакције музичких критичара на балетски програм МБЗ'63, са фокусом на рецепцију премијерног извођења балета Гостушког на овом најзначајнијем међународном фестивалу савремене музике у Југославији.

Милош Маринковић (1992) је музиколог, научни сарадник у Музиколошком институту САНУ. Основне, мастер и докторске студије музикологије завршио је на Факултету музичке уметности у Београду, где је 2023. године одбранио докторску дисертацију под насловом *Југословенски фестивали савремене музике ушмељени током шездесетих година двадесетог века: одношавања уметничких, друштвених и политичких илајфформи*. Током докторских студија био је стипендиста програма *CEEPUS* у склопу истраживачког боравка на Филозофском факултету у Љубљани.

Сарађивао је на пројекту Музиколошког института САНУ, *Идентификација српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови*, а тренутно је ангажован на пројекту *Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society* (Фонд за науку Републике Србије).

Активно учествује на научним скуповима и објављује текстове у тематским зборницима и научним часописима. Његова истраживачка интересовања фокусирана су на савремену музику, музичке фестивале и однос музике и политике у бившим социјалистичким земљама.

Dr. Miloš Marinković
Research Associate
Institute of Musicology SASA

**Dragutin Gostuški's ballet *Remi* – From the Award of the
Croatian National Theater to the Premiere at the Music Biennale
Zagreb²**

Reflecting the plurality of compositional tendencies in the 20th century music, the program of the 1963 edition of the festival Music Biennale Zagreb (MBZ'63) included, among other things, as many as fourteen musical and stage works by Yugoslav and foreign composers. Together with the performance of the Hamburg State Opera, which presented the Yugoslav audience with some of the classics of contemporary opera (the works by Igor Stravinsky and Alban Berg), the central place in the musical and stage repertoire of MBZ'63 belonged to contemporary Yugoslav ballet. On the penultimate day of the festival, the Croatian National Theater hosted an evening of Yugoslav ballet, during which, along with three ballet works by Zagreb authors (*Man Before the Mirror* /1961/ by Milko Kelemen, *Demon of the Golden Street* /1962/ by Krešimir Fribec and *Encounters* /1963 / by Ivo Kirigin), the ensemble also premiered *Remi – A Fantastic Ballet Scene in Three Pictures* (1955) by the Belgrade composer Dragutin Gostuški (directed by Zvonimir Reljić and conducted by Pavel Dešpalj).

Since Gostuški's ballet was previously awarded at the competition organized on the occasion of the centenary of the Croatian National Theater in Zagreb in 1961, in this paper I will first point out certain controversies related to this award, which resulted in the premiere of the ballet *Remi* being staged two years later, as part of MBZ'63. Furthermore, some of the musical characteristics of *Remi* will be

2 This research was conducted with the support of the Serbian Science Fund, project no. 7750287, Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society – APPMES.

considered, concerning the physiognomy of the festival program and criteria of the repertoire selection for the Music Biennale Zagreb. By analyzing critiques and reports in the press, I will review the reactions of music critics to the MBZ'63 ballet program, with a focus on the reception of the first performance of Gostuški's ballet at this most important international festival of contemporary music in Yugoslavia.

Miloš Marinković is a Research Associate at the Institute of Musicology SASA. He completed his undergraduate, master's and doctoral studies in musicology at the Faculty of Music in Belgrade, where he defended his doctoral dissertation *Yugoslav Contemporary Music Festivals Founded During the 1960s: Correlations Between Artistic, Social and Political Platforms* in 2023. As a doctoral student, he held a scholarship of the CEEPUS program as part of a research stay at the Faculty of Philosophy in Ljubljana, Slovenia.

He worked on the main project of the Institute of Musicology SASA *Identities of Serbian Music from Local to Global Frameworks: Traditions, Changes, Challenges*, and he is currently engaged in the project *Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society — APPMES* (financed by the Serbian Science Fund).

He actively participates in scientific meetings and publishes articles in edited collections and scientific journals. His research interests are focused on contemporary music, music festivals and the relationship between music and politics in former socialist countries.

Др Соња Маринковић
Редовни професор
Факултет музичке уметности,
Универзитет уметности у Београду

**Историја српске музике у искошеном погледу
Драгутина Гостушког:
Оригиналност и значај ауторовог тумачења кључних
историографских питања српске музичке прошлости**

У раду се полази од става да је за српску савремену музичку историографију врло значајан начин на који је Драгутин Гостушки умно и критички промишљао бројна историографска питања. При том се овде не мисли само на оно што је остварено у циклусу телевизијских емисија *Рађање српске музичке културе* из 1987. године (Гостушки, 2018), већ и на његове написе објављиване у часописима, па и критичарску делатност. Полемична и брিতка, реч Гостушког је провоцирала различите реакције стручне јавности и циљ овог прилога је да проблематизује кључна питања, критички их сагледа и посебно истакне оно што и данас има пуну актуелност.

Соња Маринковић, музиколог, редовни професор на Катедри за музикологију Факултета музичке уметности у Београду, предаје историју музике и методологију научног рада. Члан је редакције Интернационалног часописа за музику *Нови Звук*, главни уредник часописа *Мокрањац*; директор XIV и XV међународне Трибине композитора у Београду; селектор фестивала *Мокрањчеви дани 2016–2023*. У истраживањима бави се питањима односа фолклора и композиторског стваралаштва (њена докторска дисертација била је *Музички национално у српској музици прве половине 20. века*), као и питањима социјалне уметности. Аутор је уџбеника за основне и средње школе за предмете музичка култура, музичка уметност,

историја музике и историја српске музике; четири монографије: *Мейодологије научноистраживачкој рада у музикологији*, о фестивалу *Мокрањчеви дани* (поводом 50 година), монографских публикација о диригенту Владимиру Крањчевићу (са Небојшом Тодоровићем) и Стевану Мокрањцу (са Соњом Цветковић).

Dr. Sonja Marinković
Full Professor
Faculty of Music
University of Arts in Belgrade

**Serbian Music History in Dragutin Gostuški's Oblique
Perspective: The Originality and Importance of His
Interpretation of the Key Historiographical Issues of the
Serbian Musical Past**

The paper starts with the assertion that the way Dragutin Gostuški lucidly and critically considered numerous historiographical issues is immensely significant for Serbian contemporary music historiography. This does not only refer to the impact made by the series of television shows *The Birth of Serbian Music Culture* from 1987 (Gostuški 2018) but also to his writings published in journals, as well as his work as a music critic. Polemical and sharp, Gostuški's written words provoked different reactions from the professional public, and this paper aims to problematize key issues, look at them critically, and highlight what it is that still makes them relevant today.

Sonja Marinković is a Full Professor at the Department of Musicology of the Faculty of Music in Belgrade, where she teaches music history and methodology of scientific work. She is a member of the editorial board of *New Sound International Journal of Music*, editor-in-chief of

the journal *Mokranjac*, artistic director of the 14th and 15th editions of the International Review of Composers in Belgrade and a program director of the festival *Mokranjac's Days* in Negotin (2016–2023). Her research focuses on the relationship between folklore and the composers' creativity (her doctoral dissertation was *Musical Nationalism in Serbian Music of the First Half of the 20th Century*), as well as issues of social art. She is the author of textbooks for primary and secondary schools on the subjects of musical culture, musical art, history of music and history of Serbian music, as well as four books: *Methodology of Scientific Research Work in Musicology*, about the festival *Mokranjac's Days* (on the occasion of its 50th anniversary), as well as books about the conductor Vladimir Kranjčević (coauthored with Nebojša Todorović) and composer Stevan Mokranjac (with Sonja Cvetković).

Др Ивана Медић
 Научни саветник
 Музиколошки институт САНУ

Четврта димензија музике (или: шта би Драгутин Гостушки мислио о квантној музици)

У закључку своје амбициозне, иконокластичне, за време у којем је настала (1968) јединствене студије *Време уметности*, Драгутин Гостушки је записао: „Освојивши реалне просторне димензије, музика још увек располаже само једним имагинарним правцем кретања у систему прошло–садашње–будуће. Треба дакле с пуном сигурношћу очекивати да ће (...) тек једна будућа *кинемузика* омогућити потпуно овладавање четвртом димензијом у свету тонова”. Опседнутост четвртом димензијом подстакла је Гостушког да запази да је музика „одувек била најтешње повезана са теоријском физиком и њеним практичним спровођењем”. Спекулације Гостушког о акустичким микроталасима и о директном дејству ритмичких интервала на нервне импулсе, који би произвели наркотички ефекат, вероватно су његовим савременицима деловале, у најмању руку, необично – а данас се могу читати као визионарске. Овом приликом желим да повежем Гостушкова разматрања о кинемузици са пројектом *Квантна музика*, на којем сам радила пуних седам година (2015–2022) са тимом сарадника из Србије и иностранства, те да покушам да пронађем аналогije између његових визија и наших резултата.

Ивана Медић је научни саветник и председница Научног већа Музиколошког института САНУ, ванредни професор на Одсеку за мултимедијални дизајн Рачунарског факултета у Београду и гостујући истраживач колеџа Голдсмитс Универзитета у

Лондону. Председница је Музиколошког друштва Србије, председница Школског одбора СМШ „Мокрањац” у Београду и управитељка „Фондације Василије Мокрањац”. Дипломирала је (1999) и магистрирала (2005) музикологију на Факултету музичке уметности у Београду, а докторирала на Универзитету у Манчестеру у Великој Британији 2010. године. Објавила је пет монографија и преко 90 научних радова, уредила десет тематских зборника и два каталога. Активна је као преводилац и лектор за енглески језик. Координаторка је Студијске групе за словенску и источноевропску музику при Британској асоцијацији за славистику (BASEES). Руководилац је бројних домаћих и иностраних научних пројеката, финансираних од стране Европске комисије (програм Креативна Европа), Министарства науке, иновација и технолошког развоја Републике Србије, Фонда за науку и Фонда за иновациону делатност. Била је главни уредник и гост-уредник часописа *Contemporary Music Review, Arts, Музикологија* и *Књижевна историја*. Добитница је награде „Стана Ђурић-Клајн” за изузетан допринос музикологији 2019. у категорији за најбољу монографију, као и Плакете Музиколошког института САНУ за изузетан допринос раду Института 2022. године.

Dr. Ivana Medić
Principal Research Fellow
Institute of Musicology SASA

**The Fourth Dimension of Music
(or: What Would Dragutin Gostuški Think About
Quantum Music)**

In the conclusion of his ambitious, iconoclastic, for time when it was created (1968) unique study *Time of Art*, Dragutin Gostuški wrote: “Having conquered real spatial dimensions, music still has only one imaginary direction of movement in the past-present-future system. We should therefore expect with full certainty that (...) only future *kinetic music* will completely conquer the fourth dimension in the realm of tones”. His obsession with the *fourth dimension* urged Gostuški to observe that music “has always been most closely connected with theoretical physics and its practical implementation”. Gostuški’s speculations about acoustic micro-waves and the direct effect of rhythmic intervals on nerve impulses, which could produce a narcotic effect, probably seemed to his contemporaries, to say the least, unusual – and today they can be read as visionary. On this occasion, I wish to connect Gostuški’s thoughts on *kinetic music* with the *Quantum Music* project, on which I worked for seven full years (2015–2022) with a team of collaborators from Serbia and abroad, and try to discover analogies between Gostuški’s visions and our results.

Ivana Medić is a Principal Research Fellow and President of the Scientific Council of the Institute of Musicology SASA, Associate Professor at the Department of Multimedia Design of the Faculty of Computing in Belgrade, and a Visiting Researcher at Goldsmiths, University of London. She serves as President of the Serbian

Musicological Society, President of the School Board of the oldest music school in Serbia “Mokranjac”, and Director of the “Vasilije Mokranjac Foundation”. She graduated (1999) and obtained her M.Phil. in Musicology (2005) at the Faculty of Music in Belgrade, and then received her Ph.D. from the University of Manchester in 2010. She has published five monographs and over 90 scientific articles, and edited ten books and two catalogs. She is active as a translator and proofreader for the English language. Since 2011 she has served as a convenor of the SEEM Study Group for Slavonic and East European Music with the British Association for Slavonic and Eastern European Studies (BASEES). She has led numerous national and international scientific projects, financed by the European Commission (*Creative Europe* program), the Swiss National Science Foundation, the Ministry of Science, Innovation and Technological Development of the Republic of Serbia, Serbian Science Fund and Serbian Innovation Fund. She was Editor-in-Chief and Guest Editor of the journals *Contemporary Music Review*, *Arts*, *Muzikologija-Musicology* and *Literary History*. She is the winner of the “Stana Đurić-Klajn” Award for Outstanding Contribution to Musicology in 2019 in the category for the best monograph, as well as the Plaque for Outstanding Contribution to the work of the Institute of Musicology SASA in 2022.

Мср Христина Медић
Музиколог
Београд

Етика и естетика музичке критике из визуре Драгутина Гостушког

У раду се анализира дневна музичка критика објављивана у разноврсним медијима: новинама, као и на програмима Радио Београда (Трећи програм). Сходно томе анализирају се и разлике у њеној форми, обиму као и приступу, будући да су ти медији својом културном политиком окренути и различитој врсти публике.

Већ у првим годинама по оснивању (1965) Трећи програм Радио Београда организује трибине посвећене музичкој критици (1968/1969) у којима суделује и Гостушки, чије се капитално дело *Време уметности* појављује управо у то време (1968). Такође, емитују се и бројни преводи еминентних филозофа, социолога, композитора и музиколога посвећених музичкој критици (Адорно, Далхаус, Радовановић, Стефановић).

У то време и у Београду, као и шире (Загреб, Љубљана), музичком критиком баве се подједнако и композитори и музиколози.

Ставови Гостушког су особени, будући да он критику посматра као специфичну литерарну форму (односно као стваралачки чин); он уочава проблеме са којима се критичар суочава у односу на медиј у којем је објављује и анализира које то особине треба да има један критичар.

У времену када Гостушки делује као композитор и музички писац, организатори музичког/културног живота у Београду били су, може се рећи, на неки начин „умрежени”, јер су музички догађаји били програмски уобличени у много тематски различитих циклуса. Догађаји су били оглашавани на дневном нивоу, а понекад и на месечном. Тиме су критичари могли да унапред праве план праћења манифестација, а медији, у

којима је било више критичара (*Полиџика*, *Борба*, *Новосџи*, Радио Београд), могли су и да распоређују критичаре не само према афинитетима, већ и према ужим специјалностима. Они који су пратили критике могли су већ унапред да знају ко је специјализован за стару музику, а ко за савремену и нова музичка дела.

Анализирајући музичке критике из времена 1970–1998. тј. из времена Драгутина Гостушког, видимо да је постојала свест о улози и значају музичке критике за развој друштва, те ми данас имамо озбиљну грађу релевантну за писање историје српске музичке културе.

Христина Медих (Београд, 1943) потиче из породице која се у више генерација бавила музиком. Дипломирала је 1967. на Музичкој академији у Загребу са темом *Балетни Крешимира Барановића*. Још у време студија објављује музичке критике и текстове (*Студентски лист*, *Поља*). Током 1966/1967. уређивала је циклус *Музика њлесној њокреџа* на Трећем програму Радио Загреба. Године 1968. постаје спољни музички сарадник на Првом програму Радио Београда и то у емисијама *Одабрана дела музичке литературе* и *Еуџерџини врџови*. Такође за овај програм пише критичке осврте на научне скупове и музичке фестивале. Следеће године запошљава се на Трећем програму Радио Београда, где остаје до одласка у пензију 2005. Њена ужа специјалност – област старе музике, огледала се у тематизацијама емисије *Арс антика* (Програмска музика ренесансе, Природа у музици ренесансе, Средњовековно позориште, Старе песмарице). Њени ауторски пројекти су и циклуси *Историјски снимци* и *Уметности инџерџреџације*, у којима се уз посебан одабир снимака разматрају проблеми извођења музике одређених композитора или стилова.

Њена друга важна интересовања тичу се музике 20. века, обухватајући бројне говорно-музичке циклусе (*Корени авангарде*, *Музички колаж*, *Филозофија музике*), у којима се објављују преводи еминентних музичара, естетичара, социолога (Лигетија, Пусера, Ајвса, Булеза, Кнајфа, Штокхаузена, Ксенакиса, Далхауса). У том смислу, покренула је и циклус

Компониовање данас, заправо низ аутопоетечких исказа домаћих и страних композитора (Радовановић, Хофман, Бошњак, Лазаров–Пасху, Куленовић, Кемпф, Детони, Лутославски).

У оквиру обележавања композиторских годишњица, осмислила је говорно-музички циклус *Вајнер и Нови Бајројџ*.

Од 1985. до 2005. је уредник директних преноса концерата из циклуса *Музичке вечери Радиошелевизије Београд*, за чије потребе остварује разговоре са домаћим и страним композиторима и извођачима, а такође објављује и бројне штампане програме. У два наврата, 1988/1989. и 2003/2005, главни је и одговорни музички уредник Трећег програма Радио Београда.

Од 1975. до 1987. је стални музички критичар листа *Политика*. Године 1994. покренула је часопис *Музички џалас* чији је главни уредник била до 2016. године. Сада је главни уредник библиотеке *Ars musica* издавачке куће *Clio*.

MA Hristina Medić
Musicologist, independent researcher
Belgrade

Dragutin Gostuški's Perspective on the Ethics and Aesthetics of Music Criticism

In this paper, I analyze daily music critiques published in newspapers and read on Radio Belgrade (Third Program). Accordingly, the differences in the form, scope, and approach as seen in these reviews are also analyzed, since these media were oriented towards a different type of audience with their cultural policy.

Already in the first years after its foundation (1965), the Third Program of Radio Belgrade organized forums dedicated to music criticism (1968/1969), in which Dragutin Gostuški participated; this

was precisely at the time when his landmark monograph *Time of Art* was published (1968). Numerous translations of important studies and essays on the topic of music criticism, written by the prominent philosophers, sociologists, composers and musicologists of that time (such as Theodor W. Adorno, Carl Dahlhaus, Vladan Radovanović, Pavle Stefanović) were also broadcast on Radio Belgrade 3.

At that time, in Belgrade, as well as in other Yugoslav cities (Zagreb, Ljubljana), composers and musicologists alike engaged in music criticism.

Gostuški's views were peculiar since he regarded criticism as a specific literary form (that is, as a creative act); he observed the problems that the critic faced concerning the medium in which he published and analyzed what qualities a critic was supposed to have.

At the time when Gostuški was working as a composer and writer on music, the organizers of musical and cultural life in Belgrade were, one might say, "networked" in a way, because musical events were programmed in many thematically different cycles. The events were advertised daily, and sometimes also monthly. Thanks to that, critics could plan their attendance at various events in advance, and the media which hired a greater number of critics (newspapers *Politika*, *Borba*, *Novosti*, and Radio Beograd) could assign critics not only according to their affinities but also according to their narrow areas of expertise. Those who read the reviews could already know in advance who specialized in older music and who specialized in contemporary music and brand-new musical works.

By analyzing music reviews from 1970–1998. i.e. from the time when Dragutin Gostuški wrote them, one concludes that there existed an awareness of the role and importance of music criticism for the development of the society. Due to that, today we have an abundance of material relevant to writing the history of Serbian music culture.

Hristina Medić, a musicologist (now retired), comes from a family that has been involved in music for several generations. She graduated in 1967 from the Academy of Music in Zagreb with the thesis *Krešimir Baranović's Ballets*. During his studies, she published music reviews and essays (in *Students' Magazine* and *Fields*). In 1966/1967 she

edited the cycle *Music of a Dance Movement* on the Third Program of Radio Zagreb. In 1968, she became an external musical collaborator of the First Program of Radio Belgrade, in the shows *Selected Works of Musical Literature* and *Euterpin's Gardens*. She also wrote reviews of scientific conferences and music festivals for this program. The following year, she was hired by the Third Program of Radio Belgrade, where she remained until her retirement in 2005. Her area of specialism - the field of early music, was reflected in the themes of the show *Ars Antiqua* (Program Music of the Renaissance, Nature in Music of the Renaissance, Medieval Theatre, Old Songbooks). Her projects include the cycles *Historical Recordings* and *Art of Interpretation*, which problematized the issues of performing music by certain composers or styles, as illustrated by a carefully curated selection of recordings.

Her other important area of interest concerned the music of the 20th century, thus she prepared numerous radio shows with elaborate presentations (*Roots of the Avant-Garde*, *Musical Collage*, *Philosophy of Music*), which included translations of writings by prominent musicians, estheticians, sociologists (e.g. Gyorgy Ligeti, Henry Pousseur, Charles Ives, Pierre Boulez, Tibor Kneif, Karlheinz Stockhausen, Iannis Xenakis, Carl Dahlhaus). She also launched the cycle *Composing Today*, a series of autopoetic expressions of Yugoslav and foreign composers (e.g. Vladan Radovanović, Srđan Hofman, Jugoslav Bošnjak, Miodrag Lazarov Pashu, Vuk Kulenović, Davorin Kempf, Dubravko Detoni, Witold Lutosławski).

As part of commemorating the composer's anniversaries, she designed the cycle of radio shows *Wagner and New Bayreuth*.

From 1985 to 2005, she was the editor of live broadcasts of concerts from the series *Musical Evenings of Radio-Television Belgrade*, for which she conducted interviews with Yugoslav and foreign composers and performers, and also published numerous printed programs. On two occasions, in 1988/1989. and 2003/2005, she was chief music editor of the Third Program of Radio Belgrade. From 1975 to 1987, she was a permanent music critic of the newspaper *Politika*. In 1994, she launched the journal *Muzički talas* (Musical Wave), of which she was the Editor-in-chief until 2016. She is Editor-in-chief of the *Ars musica* library of the *Clio* publishing house.

Др Биљана Милановић,
Виши научни сарадник
Музиколошки институт САНУ

**Серија *Рађање српске музичке културе*: телевизијска
историја музике
Драгутина Гостушког**

Дугогодишња сарадња Драгутина Гостушког с редакцијама Музичког и Школског програма Телевизије Београд, која се огледала у његовим улогама коментатора, водитеља, аутора сценарија, писца текстова за емисије и прилоге и учесника у стручним дебатама, чинила је посебно поље примене музиколошких компетенција у пољу телевизијског медија. Најобимнији и најпознатији пројекат у том контексту била је серија од осам полчасовних емисија, *Рађање српске музичке културе*, емитована 1987. године, а претходно конципирана и снимљена на иницијативу тадашње уреднице једног сегмента Школског програма, музиколошкиње Снежане Николајевић. Уз Гостушког као сценаристу и водитеља, серију је потписао креативни тим телевизијских стручњака и музиколога (уредница: С. Николајевић; редитељ: Петар М. Теслић, сценограф: Жак Кукић; сараднице: Милица Гајић и Катарина Томашевић).

У овом раду сагледаћу различите аспекте серије *Рађање српске музичке културе*, која обухвата период настанка и конституисања српске уметничке музике током 19. и првих деценија 20. века. Узимајући у обзир да су етапе процеса рада на припреми и снимању материјала резултат колективног креативног чина, анализираћу сложени спој текстуалних, звучних и визуелних наратива серије, с посебним освртом на питања односа Гостушког према националном музичком канону и његовом пласирању у медијском формату телевизијске историје музике.

Биљана Милановић, музиколог, ради као виши научни сарадник у Музиколошком институту САНУ. Магистрирала је на Факултету музичке уметности Универзитета уметности, а докторирала на Одељењу за историју Филозофског факултета Универзитета у Београду. Њена научна интересовања укључују музику од 19. до 21. века, коју настоји да интегрише у критичке студије културе и историје. Приредила је и уредила неколико зборника научних радова међународног карактера, као и монографска издања нотне и звучне грађе; ауторка је једне монографије, те више од 90 студија на српском, енглеском, француском, немачком и грчком, објављених у научним часописима и тематским зборницима реномираних издавача. Била је потпредседница Музиколошког друштва Србије (2012–2018). Једна је од оснивача и чланова редакције часописа *Музикологија/Musicology* (од 2001). Члан је уредништва часописа *Украјнська музика* (од 2020). Председник је Комисије за доделу Годишње награде *Сјана Ђурић Клајн* за изузетан допринос музикологији коју додељује Музиколошко друштво Србије. Члан је Одбора Одељења за сценске уметности и музику Матице српске у Новом Саду.

Dr. Biljana Milanović
Senior Research Associate
Institute of Musicology SASA

***Series The Birth of Serbian Musical Culture:
Dragutin Gostuški's Televised History of Music***

Dragutin Gostuški's long-standing collaboration with the editorial offices of the Music and School Programs of Television Belgrade, which was reflected in his roles as a commentator, presenter, author of scripts, writer of presenters' texts for broadcasts and reports, as well as a panelist in professional debates, constituted a special area of application of musicological competences in the field of television media. The most extensive and well-known project in that domain was a series of eight half-hour shows, *The Birth of Serbian Musical Culture*, broadcast in 1987, conceived and recorded on the initiative of the then-editor of one segment of the School Program, musicologist Snežana Nikolajević. With Gostuški as screenwriter and presenter, the series was signed by a creative team of television experts and musicologists (editor: Snežana Nikolajević; director: Petar M. Teslić, set designer: Žak Kukić; collaborators: Milica Gajić and Katarina Tomašević).

In this paper, I will look at various aspects of the series *The Birth of Serbian Musical Culture*, which covers the period of the establishment and early stages of development of Serbian art music during the 19th and first decades of the 20th century. Taking into account that the stages of the work process on the preparation and recording of the material were the results of a collective creative act, I will analyze the complex combination of textual, sound and visual narratives of the series, with special reference to the issues of Gostuški's attitude towards the national music canon and its placement in the media format of a televised music history.

Biljana Milanović is a Senior Research Associate at the Institute of Musicology SASA. She received her M.Phil. degree from the Faculty of Music, University of Arts, and her doctorate from the Department of History, Faculty of Philosophy, University of Belgrade. Her research interests include music from the to the 21st century, which she seeks to integrate into critical studies of culture and history. She has prepared and edited several international collections of scientific articles, as well as monographic editions of sheet music and sound materials; she is the author of one monograph and more than 90 studies in Serbian, English, French, German and Greek languages, published in scientific journals and thematic anthologies of renowned publishers. She served as Vice President of the Serbian Musicological Society (2012–2018). She is one of the founders and members of the editorial board of the journal *Muzikologija-Musicology* (since 2001). She is a member of the editorial board of the journal *Ukrainian Music* (since 2020). She is the president of the Commission for awarding the *Stana Đurić-Klajn Annual Award* for outstanding contribution to musicology, which is awarded by the Serbian Musicological Society. She is a member of the Board of the Department for Performing Arts and Music of Matica Srpska in Novi Sad.

Др Снежана Николајевић
Редовни професор у пензији
Филолошко-уметнички факултет,
Универзитет у Крагујевцу

Телевизијски наратив Драгутина Гостушког

Примењена музикологија је данас веома присутна у медијима, пре свега у спрегу музике и медија. За прожимање музиколошког знања са суштинским законитостима одређеног медија и за постизање најпогоднијег учинка и највишег домета из тог спрега потребна је велика ерудиција, вешто владање разним елементима и њихово повезивање при презентацији одређене теме или идеје. Управо те квалитете је поседовао др Драгутин Гостушки, па су његови наступи на телевизији увек били прави догађаји – без обзира на то дали је обликовао увод у неки музички догађај, осмишљавао емисију или читаву серију. У сваком свом наступу испољавао је своје непогрешиво осећање времена у телевизијском медију, уочавање тачне количине информација које треба презентирати одабирање начина, речника, склопа реченице и ритма текста које треба користити. У овом раду биће приказани најмаркантнији домети његовог двадесетогодишњег присуства на телевизији.

Снежана Николајевић, музиколог, пијаниста, уредник, музички критичар, редовни професор Универзитета у Крагујевцу у пензији, докторирала је на београдском Факултету музичке уметности. Била је дугогодишњи уредник у Телевизији Београд где је креирала преко 1500 емисија класичне музике. Већ 54 године музицира у клавирском дуу са Весном Кршић, изводећи дела у широком распону од барокне до савремене музике на концертима у Србији, Европи и САД. Била је члан жирија

националних и интернационалних такмичења у Београду, Минхену и Асизију.

До сада је објавила девет књига, написала преко 1000 музичких критика и текстова у београдским дневним листовима *Борба*, *Полиџика* и *Полиџика експрес* и специјализованим музичким часописима. Такође је учествовала на многим научним скуповима, најчешће са темама из домена музике у медијима.

Од 2005. до 2019. предавала је на ФИЛУМ-у у Крагујевцу, на студијској групи за Музику у медијима, која је, на основу њеног пројекта, основана и на Факултету музичке уметности у Београду.

Dr. Snežana Nikolajević
Full Professor (retired)
Faculty of Philology and Arts
University of Kragujevac

Dragutin Gostuški's Television Narrative

Applied musicology is quite present in the media today, above all in the connection between music and media. The goal to imbue musicological knowledge with the essential laws of a certain medium and to achieve the most appropriate effect and the highest impact from that combination requires great erudition, as well as a skillful command of various elements and their connection during the presentation of a certain topic or idea. Dragutin Gostuški possessed precisely these qualities, so his performances on television were always real events – regardless of whether he created an introduction to a musical event, prepared a show or an entire series. In each of his TV appearances, he demonstrated his infallible sense of time in the television medium, noticing the exact amount of information that

should be presented, and choosing the manner, vocabulary, sentence structure and rhythm of the text that should be used. In this paper, the most striking aspects of his twenty-year presence on television will be presented.

Snežana Nikolajević is a musicologist, pianist, editor, music critic, Full Professor of the University of Kragujevac (now retired). She received her doctorate from the Faculty of Music in Belgrade. She was a long-standing Program Editor at Television Belgrade, where she created over 1,500 shows of classical music. She has played music in a piano duo with Vesna Kršić for 54 years, performing a wide repertoire from baroque to contemporary music at concerts in Serbia, Europe and the USA. She was a member of the jury of national and international competitions in Belgrade, Munich and Assisi.

She has published nine books and written over 1,000 music reviews and texts in the Belgrade newspapers *Borba*, *Politika* and *Politika Express* and specialized music journals. She also participated in many scientific conferences, often with topics from the domain of music in the media.

From 2005 to 2019 she taught at the Faculty of Philology and Arts (FILUM) in Kragujevac, the study group for Music in the Media, which, based on her project, was also later founded at the Faculty of Music in Belgrade.

Др Весна Пено
 Научни саветник
 Музиколошки институт САНУ

Историјско-естетичка лабораторија Драгутина Гостушког

У предговору књиге *Време уметности. Прилој заснивању једне омишће науке о облицима* Драгутин Гостушки је назначио да „историјске проблеме уметности – који су пре свега проблеми стила – није могућно решавати, а немати рашчишћене представе о естетској суштини појединачних уметничких објеката. Као што није могућно имати јасну представу о суштини било ког структуралног елемента уметничког дела, уколико нисмо у стању да тај елемент изолујемо и посматрамо га у његовим историјским трансформацијама“. Овим уводним одређењем писац је активирао двоструку платформу са које је упоредо приступао анализи за њега својеврсних „феномена“: уметничког деловања/процеса, уметничког акта и рецепције уметничког остварења. Историјско-естетичка призма кроз коју је доследно у правцу уметности у целини усмеравао свој поглед Драгутин Гостушки, у његовом теоријском трактату показала се у обрисима сложене и надасве иновативне лабораторије у којој се смелим захватима редефинишу многи важећи појмови и појаве. Осврт на кључне појмове времена и простора из визуре Гостушког, као и на његову ревизију устаљене поделе уметности на временске, односно просторне, показате с којим залогом је овај свестрани и међу својим савременицима ретко луцидни интелектуалац имао право да мотом своје ванвремене монографије самоуверено изазове позорност читаоца упутивши му речи: „Истинито је оно што није оспорено“.

Весна Пено, научни саветник Музиколошког института САНУ. Дипломирала је на Факултету музичке уметности Универзитета уметности (Одсек за музикологију) и Филолошком факултету

Универзитета у Београду (Катедра за српску књижевност са јужнословенским књижевностима, Група за српску књижевност и језик са општом књижевношћу), докторирала на Филозофском факултету Универзитета у Београду (Катедра за историју српског народа у средњем веку). Предавала је у својству доцента, односно ванредног професора на Катедри за литургику Православног богословског факултета Универзитета у Београду и на Одсеку за музику на Академији лепих уметности и мултимедија у Београду. Током вишегодишњих студијских боравака у иностранству била је стипендиста „Александар Оназис” фондације, Данског института „Елени Наку”, Фондације државних стипендија Републике Грчке, као и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Једини је српски музиколог који се у водећим медијевистичким центрима стручно усавршавао у области византијске и поствизантијске музичке палеографије, теорије и праксе источноцрквеног појања и неумских рукописа датованих од 15. до 19. века. Објавила је четири монографије (једну коауторску) и преко стотину научних радова у престижним међународним и домаћим научним публикацијама. Била је главни уредник међународног часописа *Музикологија* и коуредник више запажених тематских зборника. Била је руководилац више међународних научних пројеката усмерених на проучавање православне црквене музике и међукултурне сарадње. Основала је женски хор „Свети Касијана”, посвећен проучавању и извођењу хиландарских музичких неумских рукописа, с којим је наступала у земљи и иностранству и снимила два компакт диска. Члан је Међународне асоцијације за православну црквену музику (International Society of Orthodox Church Music), Америчког друштва за византијску музику и химнологију (American Society of Byzantine Music and Hymnology), Међународне асоцијације за стару музику – *Cantus Planus* и Националног комитета византолога. Истраживачка интересовања усмерена су јој на православну црквену музику и новије еклисиолошке и црквеноуметничке традиције и праксе на Балкану, музичку историографију и историју Српске православне цркве, као и културне политике у домену књижевности и музике у српском друштву у новијој историји.

Dr. Vesna Peno
Principal Research Fellow
Institute of Musicology SASA

Historical-Aesthetic Laboratory of Dragutin Gostuški

In the foreword of the book *Time of Art. A Contribution to the Foundation of a General Science of Forms*, Dragutin Gostuški indicated that “historical problems of art – which are primarily problems of style – cannot be solved without having a clear idea of the aesthetic essence of individual art objects. Just like it is not possible to have a clear idea of the essence of any structural element of a work of art, if we are not able to isolate that element and observe it in its historical transformations.” With this introductory definition, the author activated a double platform from which he simultaneously approached the analysis of the “phenomena” characteristic of him: artistic activity/process, artistic act and reception of artworks. In his theoretical treatise, the historical-aesthetic prism through which Dragutin Gostuški consistently directed his view in the direction of art as a whole, showed itself in the outlines of a complex and above all innovative laboratory in which many valid concepts and phenomena were redefined with bold interventions. A review of the key concepts of time and space from Gostuški’s point of view, as well as his revision of the established division of arts into temporal and spatial, will show with what pledge this versatile and, among his contemporaries, uniquely lucid intellectual had the right to confidently provoke the readers’ attention with the *motto* of his timeless monograph, addressing them with the following words: “Truth is what is not disputed.”

Vesna Peno is a Principal Research Fellow of the Institute of Musicology SASA. She graduated from the Faculty of Music of the

University of Arts (Department of Musicology) and the Faculty of Philology of the University of Belgrade (Department of Serbian Literature with South Slavic Literatures, Group for Serbian Literature and Language with General Literature), and received her doctorate from the Faculty of Philosophy of the University of Belgrade (Department of the History of the Serbian People in the Middle Ages). She taught in the capacity of docent and associate professor at the Department of Liturgy of the Orthodox Theological Faculty of the University of Belgrade and the Department of Music at the Academy of Fine Arts and Multimedia in Belgrade. During several years of study abroad, she received scholarships from the “Alexander Onassis” Foundation, the Danish Institute “Eleni Naku”, the State Scholarship Foundation of the Republic of Greece, and the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia. She is the only Serbian musicologist who received professional training in the leading medieval centers in the field of Byzantine and post-Byzantine musical paleography, theory and practice of Eastern Church singing and neumatic manuscripts dating from the to the 19th century. She has published four monographs (one co-authored) and over a hundred scientific articles in prestigious international and Serbian scientific publications. She was Editor-in-Chief of the international journal *Muzikologija-Musicology* and co-editor of several notable thematic anthologies. She managed several international scientific projects focused on the study of Orthodox church music and intercultural cooperation. She founded the female choir “St. Cassiana”, dedicated to the study and performance of the Hilandar musical neumatic manuscripts, with which she performed in Serbia and abroad and recorded two compact discs. She is a member of the International Society of Orthodox Church Music, the American Society of Byzantine Music and Hymnology, the International Association for Early Music – *Cantus Planus*, and the National Committee of Byzantologists. Her research interests are focused on Orthodox church music and recent ecclesiological and church artistic traditions and practices in the Balkans, musical historiography and the history of the Serbian Orthodox Church, as well as cultural policies in the domain of literature and music in Serbian society in recent history.

Др Тијана Поповић Млађеновић
 Редовни професор
 Факултет музичке уметности
 Универзитет уметности у Београду

**Оглед о имобилизацији времена и увеличавању простора
 из теоријско-естетичке визуре Драгутина Гостушког
 „Концентрат форме” и/или „време у праху” – *Пет* комада за
 оркестар оп. 10 Антона фон Веберна; „Парадокси простора
 и времена” – *Друи свей II* Маурица Корнелиса Ешера**

На крају свог текста насловљеног „Рихтер II” (*Умешности у недосјатајку доказа*, 1977, 182), Драгутин Гостушки кратко истиче да је Антон фон Веберн у свом остварењу *Пет* комада за оркестар оп. 10 (1913) „показао апсолутно генијално осећање за пропорције сводећи своју музику на само неколико минута трајања. То је прави концентрат форме, то је просто, в р е м е у п р а х у које слушалац растапа у одређеним дозама својих тренутних диспозиција и на произвољне субјекте дужине. Пример за углед и памћење.” На једном другом месту, при крају потпоглавља „Екстензија и кретање времена” у оквиру поглавља „Димензије времена” (*Време умешности. Прилој заснивању једне оиште науке о облицима*, 1968, 188), Драгутин Гостушки кратко наглашава, у потпису репродукције дрвореза *Друи свей II* (1947) Маурица Корнелиса Ешера, да су „парадокси простора и времена утицали и на овај дрворез холандског сликара где је један мотив виђен истовремено из три различита правца перспективе”.

Полазећи од ова два исечка у којима Гостушки, наизглед упутно, а суштински сублимирано, само кратко реферира на поменута дела Веберна и Ешера без њиховог даљег образлагања – у раду ће се управо у вези са овим остварењима испитивати димензије времена и простора као „две симетрично постављене

форме”, „две посебне категорије за два примарна морфолошка израза”, њихова „појединачна трајања” и „појединачне форме екстензије”, наиме, испитиваће се „морфолошка дистинкција” (Исто, 158) између времена и простора из Гостушкове теоријско-естетичке визууре. При томе ће се, с обзиром на особености самих уметничких остварења о којима је реч, музичког и ликовног, промишљање феномена уметничких парадокса времена и простора, имобилизације времена и увеличавања и/или „умножавања” простора, руководити разоткривањем специфичности Гостушкових „кључева временских зона”, „стања комплементарности” између феномена *очекивања* – „сталне окренутости музике ка будућности полазећи од прошлости”, и „слике која испуњава зону садашњости” („Кључеви временских зона”, *Уметности у недостигању доказа*, 1977, 142–144).

Тијана Поповић Млађеновић је редовни професор и шеф Катедре за музикологију Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду. Члан је *Academia Europaea* (Одељење за музикологију и историју уметности), као и Националног савета за научни и технолошки развој Републике Србије. Као гостујући професор, предавала је на Јерусалимској Академији за музику и плес, Литванској Академији за музику и позориште, Департману за музикологију Универзитета у Љубљани, Музичкој академији Универзитета у Сарајеву и Музичкој академији на Цетињу. Подручја њеног научног интересовања јесу музика периода *fin de siècle*, поетика музике 20. и 21. века, естетика и филозофија музике, питања музичког мишљења и музичког времена, као и односа музике и осталих уметности. Ауторка је пет књига: *Muzičko pismo*, 1996 [2015]; *E lucevan le stelle* (1997); *Клод Дебиси и његово доба* (2008); *Procesi panstilističkog muzičkog mišljenja* (2009); *Interdisciplinary Approach to Music: Listening, Performing, Composing* (као први аутор, заједно са Б. Богуновић и И. Перковић; 2014); као и монографске студије *The Musical Text and the Ontology of the Musical Work* (2017). Објавила је више од 120 научних студија и ко/уредник је више од 30 колективних и појединачних монографија.

Dr. Tijana Popović Mladenović
 Full Professor
 Faculty of Music
 University of Arts in Belgrade

**An Essay on the Immobilization of Time and
 the Enlargement of Space from Dragutin Gostuški's
 Theoretical-Aesthetic Perspective
 "Concentrate of Form" and/or the "Powder of Time" – *Five Pieces
 for Orchestra Op. 10* by Anton von Webern; "Paradoxes of Space
 and Time" – *Another World II* by Maurits Cornelis Escher**

At the end of his essay "Richter II" (*Art in the Absence of Evidence*, 1977, 182), Dragutin Gostuški briefly pointed out that Anton von Webern in his *Five Pieces for Orchestra Op. 10* (1913) "showed an absolutely ingenious sense of proportion in reducing his music to only a few minutes duration. It is a real concentrate of form, it is, simply put, the powder of time that the listener dissolves in certain doses of their current dispositions and into arbitrary subjects of duration. An example for reputation and remembering." In another place, towards the end of the subchapter "Extension and Movement of Time" within the chapter "Dimensions of Time" (*Time of Art. A Contribution to the Foundation of a General Science of Forms*, 1968, 188), Dragutin Gostuški briefly emphasizes, in the caption of the reproduction of the woodcut *Another World II* (1947) by Maurits Cornelis Escher, that "the paradoxes of space and time also influenced this woodcut by the Dutch painter, where one motif was seen simultaneously from three different perspectives".

Starting from these two excerpts in which Gostuški, seemingly incidentally, but essentially sublimated, only briefly refers to the aforementioned works of Webern and Escher without further explaining them – the paper will examine the dimensions of time and space precisely in connection with these works as "two symmetrically

placed forms”, “two special categories for two primary morphological expressions”, including their “individual durations” and “individual forms of extension”, in other words, their “morphological distinction” (ibid., 158) between time and space from Gostuška’s theoretical-aesthetic vision will be examined. At the same time, taking into account the particularities of the artistic creations in question, one musical and one visual, the consideration of the phenomena of artistic paradoxes of time and space, immobilization of time and enlargement and/or “multiplication” of space will be guided by revealing the specifics of Gostuški’s “keys of time zones”, “states of complementarity” between the phenomenon of expectation – “the constant orientation of music towards the future starting from the past”, and “the image that fills the zone of the present” (“Keys of Time Zones”, *Art in the Absence of Evidence*, 1977, 142–144).

Tijana Popović Mladenović is a Full Professor and Head of the Department of Musicology at the Faculty of Music at the University of the Arts in Belgrade. She is a member of the Academia Europaea (Department of Musicology and Art History), as well as the National Council for Scientific and Technological Development of the Republic of Serbia. As a guest professor, she taught at the Jerusalem Academy of Music and Dance, the Lithuanian Academy of Music and Theatre, the Department of Musicology of the University of Ljubljana, the Music Academy of the University of Sarajevo and the Music Academy in Cetinje. Her areas of scientific interest are the music of the *fin de siècle* period, the poetics of music of the 20th and 21st centuries, aesthetics and philosophy of music, issues of musical thinking and musical time, as well as the relationship between music and other arts. She is the author of five books: *Musical Writing*, 1996 [2015]; *E lucevan le stelle* (1997); *Claude Debussy and His Age* (2008); *The Processes of Pan-stylistic Musical Thinking* (2009); *Interdisciplinary Approach to Music: Listening, Performing, Composing* (as the first author, together with Blanka Bogunović and Ivana Perković; 2014); as well as monographic study *The Musical Text and the Ontology of the Musical Work* (2017). She has published more than 120 scientific studies and is co-editor of more than 30 collective and individual monographs.

Др Бојана Радовановић
 Научни сарадник
 Музиколошки институт САНУ

**Пут до *Времена уметности*:
 цртице из радне библиографије Драгутина Гостушког**

Значај и домет студије *Време уметности*. Прилој заснивању једне *ојшије науке о облицима* Драгутина Гостушког, првог доприноса пољу компаративне естетике у домаћем контексту објављеног 1968. године, није се увек могао ишчитати из реакција стручне јавности. Штавише, осим иницијалних позитивних рецензија и приказа из пера еминентних стручњака као што су Иван Фохт, Света Лукић и Петар Милосављевић, естетички, историјско-уметнички, па чак и музиколошки кругови нису имали слуха за ово дело.

Међутим, без обзира на то, остаје непорецива чињеница да је *Време уметности*, у тренутку објављивања био један савремено релевантан допринос, који је ступио у дијалог са најактуелнијим научним достигнућима и студијама тога доба.

У том смислу, овом приликом биће осветљен један фрагмент његовог радног процеса који се може ишчитати из минуциозне, уредне и пажљиво грађене библиографије, те бележака о јединицама из библиографије с коментарима. Ови материјали, који се налазе у заоставштини Драгутина Гостушког у Музиколошком институту САНУ коју је уредила др Катарина Томашевић, показале се као важан сегмент упознавања и полемике са литературом коју је Гостушки извео у току рада на докторској дисертацији *Уметности у еволуцији сџилова* (1965) и књиге *Време уметности*.

Бојана Радовановић, музиколошкиња и теоретичарка уметности, научна сарадница у Музиколошком институту САНУ. Докторирала је на Одсеку за музикологију Факултета музичке уметности, Универзитета уметности у Београду, радећи на теми односа између гласа и вокалне технике и нових технологија у савременој уметничкој и популарној музици. Истражује у областима савремене музике и уметности, гласа, метал музике, уметности и медија, као и методологије истраживања (у) уметности, музици и музикологији.

Објавила је две монографије (*Експериментални глас: савремена теорија и пракса*, Орион арт, 2018; *Наука као уметност: Интердисциплинарност у научним радовима Драгутина Гостушког*, Факултет музичке уметности, 2018), била коуредница зборника радова др Весне Микић (*Лица српске музике: популарна музика* [постхумно издање], Центар за истраживање популарне музике, 2020) и била део уредничког тима међународног тематског зборника *Shaping the Present through the Future: Musicology, Ethnomusicology and Contemporaneity* (Музиколошки институт САНУ, 2021).

Суоснивачица је Удружења за презервацију, истраживање и промоцију музике „Српски композитори” које је направило пионирске кораке у промоцији српске уметничке и примењене музике на интернету. Чланица је Удружења композитора Србије, Међународне асоцијације за истраживање популарне музике (IASPM) и Међународног друштва за студије метал музике (ISMMS), сарадница Одбора за заштиту српске музичке баштине САНУ, те чланица Управног одбора Музиколошког друштва Србије. Тренутно је секретар часописа *Музикологија* и чланица Међународног уредничког савета часописа *Metal Music Studies*. Суоснивачица је и главна и одговорна уредница научног часописа *INSAM Journal of Contemporary Music, Art and Technology*.

Dr. Bojana Radovanović
 Research Associate
 Institute of Musicology SASA

**The Road to *Time of Art*:
 Sketches from Dragutin Gostuški's Working Bibliography**

The significance and scope of the study *Time of Art. A Contribution to the Foundation of a General Science of Forms* by Dragutin Gostuški, the first contribution to the field of comparative aesthetics in Yugoslavia, published in 1968, could not always be read from the reactions of the professional public. Apart from the initial positive reviews and descriptions penned by eminent experts such as Ivan Focht, Sveta Lukić and Petar Milosavljević, the aestheticians, art historians and even musicologists failed to react to this work. Regardless, it remains an undeniable fact that at the time of its publication, *Time of Art* was a timely and relevant contribution, which engaged in a dialogue with the most current scientific breakthroughs and studies of that era.

On this occasion, I will illuminate a fragment of his work process, which can be read from his meticulous, orderly and carefully constructed bibliography, and the notes on units from the bibliography with comments. These materials, which are preserved in the legacy of Dragutin Gostuški at the Institute of Musicology SASA curated by Dr. Katarina Tomašević, will prove to be an important segment of familiarization with and polemics with the literature that Gostuški carried out during the work on his doctoral dissertation *Art in the Evolution of Styles* (1965) and the book *Time of Art*.

Bojana Radovanović is a musicologist and an art theorist, Research Associate at the Institute of Musicology, Serbian Academy of Sciences and Arts. She obtained her Ph.D. at the University of Arts in Belgrade, studying the relations of voice to vocal technique and new technologies in contemporary art and popular music. Her research

is concerned with contemporary music and art, voice, metal music, art and media, as well as research methodologies in art, music, and musicology.

She published two books (*Experimental Voice: Contemporary Theory and Practice*, Orion art, 2018; *Science as Art: Interdisciplinarity in Dragutin Gostuški's Scientific Works*, Fakultet muzičke umetnosti, 2018), co-edited a collection of late Prof. Vesna Mikić's scientific articles (*Faces of Serbian Music: Popular Music* [posthumously], Center for Research of Popular Music, 2020) and co-edited a collective monograph *Shaping the Present through the Future: Musicology, Ethnomusicology and Contemporaneity* (Institute of Musicology SASA, 2021).

As one of the founders of the Association for Preservation, Research, and Promotion of Music "Serbian Composers", she works on the largest internet audio-visual archive of Serbian art and film music. She is a member of Composers' Association of Serbia, International Association for Popular Music Studies (IASPM), International Society for Metal Music Studies (ISMMS), as well as a collaborator with the Board for Protection of Serbian Music Heritage of the Serbian Academy of Sciences and Arts, and a member of an Executive Board of the Serbian Musicological Society. She is currently the editorial assistant for the Institute of Musicology's journal *Musicology*, and a member of the Editorial Advisory Board for the *Metal Music Studies* journal (ISMMS). She is a co-founder and the Editor-in-chief of the scientific journal *INSAM Journal of Contemporary Music, Art, and Technology*.

Др Аница Сабо
Редовни професор у пензији
Факултет музичке уметности,
Универзитет уметности у Београду

Поимање феномена симетрије у музичком делу (могући аспекти аналитичке примене)

Студија Драгутина Гостушког под називом *Време уметности*. Прилој заснивању једне омишће науке о облицима, од немерљивог је значаја за музиколошку научну мисао у Србију. Она је на различите начине одредила пут развоја науке о уметности. У њој су утемељена нека од кључних начела важних за разумевање природе саме науке која се бави уметношћу. За разлику од првог дела, у коме се сагледавају стилско-историјска питања везана за уметност, о чему је у нашој музиколошкој литератури често писано и расправљано, неупоредиво је мање истражен и дискутован други део студије, у коме се разматра симетрија. Кроз више поглавља Гостушки се бави односом симетрије простора и времена, димензијом времена, посебно трисекцијом временског континуума и, на крају овог дела књиге, даје синтезу и рекапитулацију изреченог. Циљ рада јесте да покаже да изнесени ставови Гостушког отварају могућност поимања симетрије као дела уметничког израза. Такође, да они у значајној мери могу да допринесу формирању методологије анализе која може да пружи конкретне одговоре на поједина питања везана за испољавање симетрије у музици.

Аница Сабо је рођена у Београду (1954). Дипломирала је (1980) и магистрирала (1986) на Факултету музичке уметности у Београду – Одсек композиција, и на истом факултету завршила две године студија на одсеку за дувачке инструменте (фагот). Септембра 2014. године одбранила је докторску дисертацију под

називом *Испољавање симетрије у музичком облику – ишћања методологије анализе* на Универзитету уметности у Београду, одсек за Теорију уметности и медије. Педагошка активност је углавном везана за ФМУ, а радила је и на другим високошколским установама у земљи и окружењу. Под њеним менторством је одбрањен значајан број дипломских, мастер, магистарских, специјалистичких, радова и докторских дисертација, а активно је учествовала и у раду на обликовању студијског програма за Музичку теорију. Њено ангажовање подједнако је усмерено на композицију и музичку теорију. Као композиторка примарно је окренута камерном звуку. Тежиште рада у области музичке теорије и анализе обухвата различите аспекте музичке форме. Бави се питањем испољавања симетрије у музичком току, а важно место у њеном раду заузима проучавање српске музике.

Dr. Anica Sabo
Full Professor (retired)
Faculty of Music
University of Arts in Belgrade

Understanding the Phenomenon of Symmetry in a Musical Work (Possible Aspects of Analytical Application)

Dragutin Gostuški's monograph *Time of Art – A Contribution to the Foundation of a General Science of Forms* was exceptionally important for musicological scientific thought in Serbia. It drew out the developmental paths of the sciences on arts in different ways and established some of the key principles necessary for understanding the nature of sciences on art. Unlike the first part of the book, which looks at stylistic-historical issues related to art, which is often written and discussed in our musicological literature, the second part of the study, which considers symmetry, is notably

less researched and discussed. Кроз више поглавља Throughout several chapters, Gostuški deals with the relationship of symmetry of space and time, the dimension of time, especially the trisection of the time continuum and, at the end of this part of the book, he offers a synthesis and recapitulation of what was said. This paper aims to show that Gostuški's views expressed in the book open up the possibility of understanding symmetry as a part of artistic expression. Also, they can significantly contribute to the formation of an analytical methodology that can provide concrete answers to certain questions related to the manifestations of symmetry in music.

Anica Sabo is a composer and music theorist. She graduated (1980) and obtained her MA (1986) at the Faculty of Music in Belgrade, the Department for Composition, and completed two years of undergraduate studies at the Department for Wind Instruments (bassoon). In September 2014, she defended her doctoral thesis titled *Manifestations of Symmetry in the Musical Form – Issues of Methodology of Analysis* at the University of Arts in Belgrade, Department for Theory of Art and Media. She is a Full Professor at the Faculty of Music in Belgrade (now retired), and she also worked at other universities in Serbia and in the region. She has supervised numerous graduation, master's, M.Phil, specialist thesis and doctoral dissertations, and she was actively included in the process of creating the study program for Music Theory at the Faculty of Music. Her activities are focused on composition and music theory. As a composer, she primarily writes chamber music. Her research is focused on manifestations of symmetry in the musical flow, as well as interpretations of Serbian art music.

Др Немања Совтић,
Ванредни професор
Академија уметности,
Универзитет у Новом Саду

Да ли је стилска епоха *историјско време* уметности? – мисао Драгутина Гостушког у светлу једног одсутног појма

На почетку своје студије *Време уметности* Драгутин Гостушки наводи да интересовање за теоријске проблеме уметности исказује као историчар и естетичар, те да из таквог става проистиче и форма његове књиге, чији је први део историјског, а други естетичког карактера. Повезаност (мулти) дисциплинарних позиција обезбеђује му фокус на проблему времена у распону „од макровремена историјских догађаја до микровремена физичког феномена и психофизиолошких механизма” (*Време уметности*, 1968: 2). „Макровреме историјских догађаја” јесте, међутим, редак пример да Гостушки *историју* и *време* доводи у синтагматску везу. На страницама најпознатијег и најутицајнијег дела Гостушког питање „шта све може да буде историјско?” налази низ одговара: историјска етапа, историјски период, историјски интервал, историјска симултаност, историјски тренутак, историјска ситуација, историјски процес, историјска појава, историјски феномен, историјски развој, историјски поглед, историјски податак, историјски контекст, историјска рекапитулација и историјски календар. Историјско време се, међутим, као такво не помиње. Овај увид покреће три основна питања која намеравам да размотрим у свом раду. Да ли се разграната мисао Драгутина Гостушког ослања на (одсутан) појам историјског времена као другачије врсте времена од хронолошког/календарског времена? У којој мери стилска епоха преузима и заступа *историјско време уметности* код Гостушког? Какве су перспективе и ограничења стила као теоријске алатке која се у историји уметности и

музике користи и као аналитичко средство (стилска анализа) и као средство историографске синтезе (стилска епоха).

Немања Совтић је ванредни професор на Катедри за музикологију и етномузикологију Академије уметности УНС. Поред више десетина радова у научним часописима и тематским зборницима, објавио је монографије *Несврстани хуманизам Рудолфа Бручија* и *Мирослав Чангаловић: њевач-џумац*. Коаутор је монографија *Мешовићи хор и Симфонијски оркестар Академије уметности Универзитета у Новом Саду и Удружење композитора Војводине – 50 година постојања*. Поред музикологије, завршио је студије тромбона и композиције.

Dr. Nemanja Sovtić
Associate Professor
Academy of Arts
University of Novi Sad

**Is a Stylistic Epoch a *Historical Time* of Art? –
Dragutin Gostuški's Thought in the Light of One Missing
Concept**

At the beginning of his study *Time of Art*, Dragutin Gostuški stated that he expressed his interest in theoretical problems of art as a historian and an aesthetician, and that the structure of his book stems from this approach, the first part of which is historical, and the second part aesthetic. The connection of (multi)disciplinary positions provides him with a focus on the problem of time in the range “from the macrotime of historical events to the microtime of physical phenomena and psychophysiological mechanisms” (*Time of*

Art, 1968: 2). The “macrotime of historical events” is, however, a rare example of Gostuški bringing history and time into a syntagmatic connection. On the pages of Gostuški’s most famous and influential work, one finds a range of answers to the question “What can be historical?”: historical stage, historical period, historical interval, historical simultaneity, historical moment, historical situation, historical process, historical phenomenon, historical phenomenon, historical development, historical view, historical data, historical context, historical recapitulation and historical calendar. Historical time, however, is not mentioned as such. This insight raises three basic questions that I intend to consider in my paper. Does the florid thought of Dragutin Gostuški rely on the (missing) notion of historical time as a different kind of time from chronological/calendar time? To what extent does the stylistic epoch take over and represent the *historical time of art* in Gostuški? What are the perspectives and limitations of style as a theoretical tool that is used in the history of art and music both as an analytical tool (stylistic analysis) and as a tool of historiographical synthesis (stylistic epoch).

Nemanja Sovtić is an Associate Professor at the Department of Musicology and Ethnomusicology of the Academy of Arts, University of Novi Sad. He graduated in musicology, composition and trombone, and obtained a doctorate in musicology from the Faculty of Music in Belgrade. In addition to more than a dozen articles in scientific journals and thematic anthologies, he has published the monographs *The Non-Aligned Humanism of Rudolf Bruči* and *Miroslav Čangalović: Singer-Actor*. He is also the co-author of the monographs *Mixed Choir and Symphony Orchestra of the Academy of Arts of the University of Novi Sad* and *The Association of Composers of Vojvodina – The 50th Anniversary*.

Др Ана Стефановић,
 Редовни професор
 Факултет музичке уметности,
 Универзитет уметности у Београду

Музика–језик–поезија–стил у разматрањима Драгутина Гостушког

У овом раду се бавимо односима између феномена који су континуирано заокупљали мисао Драгутина Гостушког и европским теоријским и музиколошким контекстом у којем су се ова његова разматрања одвијала. Ову проблематику у првом реду разматрамо на темељу чланка „*Réalité, musique, langage*”, објављеног у *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music* 1977. године, претходно изложеног на *Првом конгресу музичке семиотики* у Београду 1973. године, али и других студија објављиваних у домаћој и иностраној периодици, као и књиге *Време уметности*. Занимање Гостушког за ове односе крајем шездесетих и почетком седамдесетих година 20. века, савремено је почецима музичке семиотики, односно, тенденцији преношења методологије структуралне лингвистике у музикологију, и тиме, њене примене на музику. Гостушки, упознат са најзначајнијим токовима лингвистичке теорије 20. века, укључује се у ове дискусије, које су као доминанти проблем изнедриле питање односа музике и језика, односно, питање језичког идентитета музике и самим тим, могућности примене лингвистичких метода на музику. Изградивши критички однос према дословности овог методолошког трансфера, Гостушки је у чланку „*Réalité, musique, langage*” поставио своју „теорију екрана”, чији је кључни отклон у односу на лингвистику Сосирове провенијенције био у томе да је бинарни модел швајцарског филозофа – опозицију између језика и речи, општег и поједначног, заменио тернарним моделом сачињеним од „реалности”, „екрана” („референтног система” – „кода правила”, у којем осцилују језик и стил)

и експресије остварене у уметничком делу. Методолошко удаљење од доминантног лингвистичког модела, које је унутар самог тог модела осигуравало одређену аутономију уметничкој појави, било је раније предложено од стране данског лингвисте Луиса Хјелмслева, 1943. године, од стране Ролана Барта, 1953. године, док је у музикологији оно нашло примену у првим истраживањима Натјеа, 1971, 1974 и 1975. године. Разматрања Гостушког се дакле уклапају у ове ране примере примене и истовременог одмака од структурално-лингвистичке парадигме у музикологији. Однос његове поставке и сродних теорија и методологија ће бити у фокусу овог рада.

Ана Стефановић, музиколог, редовни професор на Факултету музичке уметности Универзитета уметности у Београду. Такође је истраживач при Институту за музиколошка истраживања (IreMus) у Паризу. Магистрирала је на Факултету музичке уметности у Београду, а докторирала на Универзитету Париз IV – Сорбона. Главне области њених истраживања су: барокна опера, соло песма, однос музике и текста, питања из домена музичке херменеутике, музичке наратологије и музичке стилистике. Аутор је бројних чланака и студија из области музикологије и музичке теорије, објављених у интернационалним и националним часописима, колективним монографијама и зборницима радова. Сарадник је на више научних пројеката у земљи и иностранству. Учествовала је у организацији бројних међународних конференција и у уређивању колективних монографија и зборника радова. Објавила је књиге: *La musique comme métaphore. La relation de la musique et du texte dans l'opéra baroque français: de Lully à Rameau*, Paris, L'Harmattan, 2006; *Temporality and Narrativity in Music Drama*, Belgrade, FMU, 2017, као и *Antologiju srpske solo-pesme I–VI*, Beograd, UKS, 2008–2014.

Dr. Ana Stefanović
Full Professor
Faculty of Music
University of Arts in Belgrade

Music–Language–Poetry–Style in Dragutin Gostuški’s Deliberations

In this paper, we deal with the relationship between the phenomena that continuously occupied Dragutin Gostuški and the European theoretical and musicological context in which his considerations took place. We consider this issue primarily based on the article “Réalité, musique, langage”, published in the *International Review of the Aesthetics and Sociology of Music* in 1977, previously presented at the First Congress of Musical Semiotics in Belgrade in 1973, but also other studies published in domestic and foreign periodicals, as well as the book *Time of Art*. Gostuški’s interest in these relationships in the late 1960s and early 1970s coincided with the beginnings of musical semiotics, that is, the tendency to transfer the methodology of structural linguistics to musicology, and its resulting application to music. Gostuški, familiar with the most significant currents of linguistic theory of the 20th century, joined these discussions, which gave birth to the question of the relationship between music and language as a dominant problem, that is, the question of the linguistic identity of music and, therefore, the possibility of applying linguistic methods to music. Having built a critical attitude towards the literalness of this methodological transfer, in the article “Réalité, musique, langage” Gostuški put forward his “theory of screen”, whose key departure from the linguistics of Saussure’s provenance was that the binary model of the Swiss philosopher – the opposition between languages and words, general and individual, replaced by a ternary model consisting of “reality”, “screen” (“reference system” – “code of rules”, in which language and style oscillate) and expression achieved

in a work of art. The methodological distance from the dominant linguistic model, which ensured a certain autonomy to the artistic phenomenon within that model, was previously proposed by the Danish linguist Louis Hjelmslev, in 1943, by Roland Barthes, in 1953, while it found application in musicology in Nattiez's first research in 1971, 1974 and 1975. Gostuški's considerations thus fit into these early examples of application and simultaneous departure from the structural-linguistic paradigm in musicology. The relationship between his postulate and related theories and methodologies will be the focus of this paper.

Ana Stefanović is a Full Professor at the Department of Musicology, Faculty of Music, University of Arts in Belgrade. She is also a researcher at the Institute for Musicological Research (IreMus) in Paris. She received her M.Phil degree at the Faculty of Music in Belgrade, and her doctorate at the University of Paris IV - Sorbonne. The main areas of her research are baroque opera, art song, the relationship between music and text, the questions of musical hermeneutics, musical narratology and musical stylistics. She is the author of numerous articles and studies in the fields of musicology and music theory, published in international and national journals, collective monographs and proceedings. She participated in the organization of numerous international conferences and the editing of collective monographs and collections of papers. She has published monographs *La musique comme métaphore. La relation de la musique et du texte dans l'opéra baroque français: de Lully à Rameau* (Paris, L'Harmattan, 2006), *Temporality and Narrativity in Music Drama* (Belgrade, FMU, 2017), as well as *The Anthology of Serbian Art Song I–VI* (Belgrade, Association of Serbian Composers, 2008–2014).

Др Срђан Тепарић
Доцент
Факултет музичке уметности,
Универзитет уметности у Београду

О проблематизацији и тумачењу феномена стила у студији *Време уметности* Драгутина Гостушког

У студији *Време уметности* Драгутина Гостушког из 1968. године у великој мери се указује на проблематизацију појма стил, који је за писца синоним за „историјске проблеме уметности”. У време када је написана, због свог херменеутичког потенцијала била је прилично иновативна, а то је нарочито очигледно у односу на преовлађујућу семиотичку и структуралистичку струју у хуманистичкој мисли тог времена. Због тога што је „кишобран” термин као што је стил покривао широк дијапазон, од индивидуалног до колективног, тих година је у теорији дефинисање стила као научног термина било избегавано. Гостушки се, међутим, није много обазирао на ову чињеницу, па је и сам стил везао за људску природу, из чега логично, може да произиђе и потенцијал за његово научно тумачење, иако аутор то експлицитно не наводи. Историјско-психолошко поимање стила могли бисмо да вежемо за следећу његову констатацију: „Мисао једне епохе обележена је дакле једним својственим стилем; стил са своје стране, може бити дефинисан као одређена мисао”. С обзиром на чињеницу да мисао има ту особину да се мултипликује, стил је код овог аутора дефинисан као историјски појам и он указује на „ритмизирање историје уметности на етапе”. Посебан допринос, Гостушки је дао тумачењу феномена такозваног кашњења музичког стила у односу на остале уметности, које је објаснио кроз постулате тих година актуелне теорије информација. На аргументован начин и уз мноштво дигресија, он је приказао сопствено виђење датирања музичких

епоха Готика-Ренесанса-Барок. Посебно се осврнувиши на феномен универзалног Класицизма, Гостушки последњу његову појаву датира почетком 20. века. Пошто сваки Класицизам прати и Хуманизам, који се према њему такође остварио, оно што би требало да се наговести јесте Ренесанса, која се још увек, као последњи део тријаде, очекује. Са ове дистанце могућ је и коментар овог „пророчанства” који ће посебно бити размотрен у том смислу да ли је прилика за њено остварење пропуштена или не.

Срђан Тепарић је доцент на Катедри за музичку теорију Факултета музичке уметности у Београду. Музичка семантика и херменеутика су у фокусу његових истраживања. Радове је објављивао за часописе *Contemporary Music Review*, *Нови звук*, *Музиколоџија* и *Књижевна историја*. Најзначајнији резултат представљају докторска дисертација и истоимена монографија *Ресемантизација тоналности у првој половини XX века*. Дугогодишњи је критичар Радио Београда 2, станице за коју редовно пише музичке критике и које објављује на блогу www.muzickilimbo.rs Члан је Српског друштва за музичку теорију, Српског музиколошког друштва и Удружења композитора Србије - секције музичких писаца.

Dr. Srđan Teperić
Assistant Professor
Faculty of Music
University of Arts in Belgrade

On the Problematization and Interpretation of the Phenomenon of Style in Dragutin Gostuški's *Time of Art*

In his 1968 study *Time of Art* Dragutin Gostuški often addressed the problematization of the term *style*, which for him was synonymous with “historical problems of art”. At the time it was written, it was quite innovative due to its hermeneutic potential, and this is especially evident concerning the prevailing semiotic and structuralist currents in the humanist thought of that time. Because the “umbrella” term such as *style* covered a wide range, from individual to collective notions, in those years the definitions of style as a scientific term were avoided. Gostuški, however, did not pay much attention to that, and he tied the style itself to human nature, from which, logically, the potential for its scientific interpretation could also arise, although the author did not explicitly state that. His historical-psychological understanding of style could be linked to the following statement: “The thinking of an era is therefore marked by a specific style; style, for its part, can be defined as a specific thought”. Given the fact that thought has the property of multiplying, Gostuški defines style as a historical concept and he points to the “rhythmization of the history of art into stages”. Gostuški made a special contribution to the interpretation of the phenomenon of the so-called belatedness of musical styles in comparison to other arts, which he explained through the postulates of the information theory which was prominent in those years. In an argumentative manner and with many digressions, he presented his view of the dating of the Gothic-Renaissance-Baroque musical epochs. Referring specifically to the phenomenon of universal Classicism, Gostuški observed its last appearance at the beginning of the 20th century. Since every Classicism is followed by Humanism,

which according to him also materialized, what should be hinted at is the Renaissance, which is still expected as the last part of the triad. From our present-day point of view, it is possible to comment on this “prophecy”, which will be specifically considered in terms of whether the opportunity for its substantiation was missed or not.

Srđan Teparić is an Assistant Professor at the Department of Music Theory at the Faculty of Music in Belgrade. Musical semantics and hermeneutics are the focus of his research. He has published articles in the journals *Contemporary Music Review*, *New Sound*, *Muzikologija-Musicology* and *Literary History*. His most significant output to date is his doctoral dissertation and the resulting eponymous monograph *Resemantization of Tonality in the First Half of the 20th Century*. He is a long-standing music critic of Radio Belgrade 2; his reviews and critiques written for Radio Belgrade 2 are published on the blog www.muzickilimbo.rs. He is a member of the Serbian Society for Music Theory, the Serbian Musicological Society and the Serbian Composers’ Association – The Section of Music Writers.

ПРОГРАМ КОНЦЕРТА

**СВЕЧАНИ КОНЦЕРТ ПОВОДОМ ЈУБИЛЕЈА
ДРАГУТИНА ГОСТУШКОГ И ПЕТРА КОЊОВИЋА**

У организацији Музиколошког института САНУ

Галерија САНУ

23. новембар 2023. године у 18 часова

ПРОГРАМ

Драгутин Гостушки: *Scherzo in „Sch”* за женски хор (1972)

Академски хор *Collegium musicum*

Диригент: Драгана Јовановић

Музиколошка реч: Биљана Милановић

Драгутин Гостушки: *Трио* за виолину, виолончело и клавир (1950)

Мина Менделсон, виолина

Дејан Митровић, виолончело

Наталија Младеновић, клавир

Драгутин Гостушки: *Сонаџа* (1948) и *Две ијре* за клавир (1954)

Наталија Младеновић, клавир

Петар Коњовић: *Три њсалма* за гудачки оркестар (1964)

Камерни ансамбл *Гудачи Св. Ђорђа*

Мина Менделсон, виолина

Диригент: Иван Марковић

Концерт се реализује се из средстава Фонда за науку Републике Србије (пројекат *Applied Musicology and Ethnomusicology in Serbia: Making a Difference in Contemporary Society* APPMES), Секретаријата за културу Града Београда и СОКОЈ-а.

КОНТАКТИ УЧЕСНИКА

Срђан Атанасовски: srdjanatanasovski@yahoo.co.uk

Милош Браловић: milos.bralovic@music.sanu.ac.rs

Александар Васић: alvasic@mts.rs

Марија Думнић Вилотијевић: marijadumnic@yahoo.com

Лаура Емери (Laura Emmer): laura.emmery@emory.edu

Јелена Јанковић Бегуш: jelenaforfree@gmail.com

Драган Латинчић: dragan8206@gmail.com

Милош Маринковић: marinkovic92milos@gmail.com

Соња Маринковић: sonja.marinkovic@gmail.com

Ивана Медић: dr.ivana.medic@gmail.com

Христина Медић: hrimed@eunet.rs

Биљана Милановић: milanovic2801@gmail.com

Снежана Николајевић: snik011@yahoo.com

Весна Пено: sara.kasiana@gmail.com

Тијана Поповић Млађеновић: tijana.popovic.mladjenovic@gmail.com

Бојана Радовановић: bojana.radovanovic@music.sanu.ac.rs

Аница Сабо: anicasabo310@gmail.com

Стефан Савић: stefansavic111@gmail.com

Немања Совтић: nemanja.sovtic@gmail.com

Ана Стефановић: astefanovic.ast@gmail.com

Срђан Тепарић: teparic@gmail.com

Катарина Томашевић: katarina.tomashevic@gmail.com

*ИСКОШЕНИ УГАО ДРАГУТИНА ГОСТУШКОГ.
КЊИЖИЦА АПСТРАКАТА*

Национални научни скуп с међународним учешћем

Музиколошки институт САНУ
23–24. новембар 2023, Београд

За издавача
Др Катарина Томашевић

Уреднице
Др Катарина Томашевић
Др Бојана Радовановић
Др Вања Грбовић

Превод сажетјака на енглески језик
др Ивана Медић, др Јелена Јанковић Бегуш

Дизајн и њрелом
Милан Шупут

Штампа
DonatGraf, Београд

ISBN
978-86-80639-68-0

Тираж
100

DRAGUTIN GOSTUŠKI'S *OBLIQUE ANGLE*.
BOOK OF ABSTRACTS

National Conference with International Participation

Institute of Musicology SASA
23–24 November 2023, Belgrade

For publisher

Dr Katarina Tomašević

Editors

Dr Katarina Tomašević

Dr Bojana Radovanović

Dr Vanja Grbović

Abstract Translation to English

Dr Ivana Medić, Dr Jelena Janković Beguš

Design and Typesetting

Milan Šuput

Print

DonatGraf, Beograd

ISBN

978-86-80639-68-0

Circulation

100

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

78.071.1:929 Гостушки Д.(048)

78.01(048)

78:005.745(497.11)”2023”(083.97)

НАЦИОНАЛНИ научни скуп с међународним учешћем
Искошени угао Драгутина Гостушког (2023 ; Београд)

Књижица апстраката / Национални научни скуп с међународним учешћем Искошени угао Драгутина Гостушког, 23-24., новембар 2023, Београд ; уреднице Катарина Томашевић, Бојана Радовановић, Вања Ђрбовић. - Београд : Музиколошки институт САНУ, 2023 (Београд : DonatGraf). - 110 стр. ; 21 cm

На спор. насл. стр.: Book of abstracts / National Conference with International

Participation Dragutin Gostuški's oblique angle. - Текст упоредо на срп. и енгл.

језику. - Тираж 100. - Стр. 7-8: Предтакт / Катарина Томашевић и Бојана

Радовановић. - Садржи биографске податке о ауторима.

ISBN 978-86-80639-68-0

а) Гостушки, Драгутин (1923-1998) - Апстракти б) Национални научни скуп

с међународним учешћем Искошени угао Драгутина Гостушког (2023 ; Београд)

- Програми в) Музикологија - Апстракти

COBISS.SR-ID 130438921
